

- امنیت غذایی مردم ایران، مأموریت بزرگ بانک کشاورزی است
- عطر زعفران در پلتفرم، کشاورزی قراردادی.
- بازخوانی تجربه های جهانی کشاورزی قراردادی
- ریال دیجیتال به زودی عملیاتی می شود

پیام مهر

ماهنامه داخلی بانک کشاورزی | سال ۷۱ | شماره ۲۱۷ | دی ماه ۱۴۰۲

گام زدن در مسیر اولویتها

کشاورزی قراردادی، تامین امنیت غذایی را ممکن می کند

طرح احسان

بازپرداخت به صورت:

۱۲ ماهه
۳۶ ماهه

با کارمزد صفر یا ۴ درصد

می‌تونی تا
۳ میلیارد ریال
وام قرض الحسنه بگیری

اداره گل روابط عمومی
مرکز ارتباط سبز: ۰۲۱-۸۱۳۰۱
@keshavarzibank
www.bki.ir

یافتن الگوی مصرف بهینه

صنایع بخش کشاورزی یکی از بخش‌های راهبردی است که در همهی کشورها به آن کمک ویژه می‌شود و دولت باید به بخش کشاورزی مساعدت ویژه‌ای داشته باشد. راه توسعه‌ی روستاها، ایجاد صنایع تبدیلی در روستاها است.

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای هیأت دولت
منبع: khamenei.ir

بیمه کشاورزی در قامت فرشته نجات

معدود فعالیت‌ها و موضوعاتی هستند که اهمیت ملی و فردی تقریباً یکسان دارند. نمونه بارز اینگونه فعالیت‌ها از نظر ماهیت و موضوع، حضور صنعت بیمه در بخش کشاورزی است که همواره هنگام بروز يك وضعیت بحرانی همچون فرشته نجات و پناهگاه واقعی در افق ظاهر می‌شود؛ وجود يك بیمه‌نامه در جعبه اسناد خانوادگی در هنگام رخدادن حوادث ناخوشایند مانند حوادث و بلایای طبیعی و از بین رفتن حاصل زحمت کشاورز، جایگاه خود را نشان می‌دهد و در پناه آن، می‌توان همه گرفتاری‌ها را حل‌شده دانست. این انتظار، البته فقط وقتی برآورده می‌شود که بیمه کشاورزی تکامل لازم را یافته و به سن کمال رسیده باشد.

اما کمال واقعی چه زمانی حاصل می‌شود؟ اصلاً کمال را در صنعت بیمه در کجا باید جستجو کرد؟ در قوانین؟ در افزایش ضریب نفوذ و گستردگی چتر آن؟ در بیمه‌گر؟ در بیمه‌گذار؟ و ... پاسخ را باید در رابطه بیمه با جامعه جستجو کرد. اگر این ارتباط قوی باشد، حتماً خود را در ارقام نشان می‌دهد و اگر ضعیف، پس ارقام نیز نازل خواهند بود. رابطه بیمه با جامعه چیست؟

اگر از کارشناسان بپرسید، می‌گویند بیمه يك رکن مهم و غیرقابل حذف و پناهگاه اقتصاد در عصر نوین است که به‌صورتی ناگزیر همزاد بانک‌های نوین شد و انجام فعالیت‌های اقتصادی یا حل‌وفصل امور در جامعه و زندگی مدرن بدون مدد آن ممکن نیست. اما اگر از عوام بپرسید، هنوز بسیاری از آنان بیمه کشاورزی را پدیده‌ای تزیینی و بی‌فایده می‌دانند که جز هزینه، فایده‌ای ندارد. اقشاری وجود دارند که بیمه زمین زراعی یا واحد دامی را تحمیلی بر خود می‌دانند. این درك از بیمه کشاورزی طیفی وسیع از کسانی که پرداخت بیمه را يك هزینه اجباری می‌دانند تا کسانی که آن را بی‌فایده و بی‌منطق می‌یابند، گسترده است و حاکی از اینکه برای گسترش فرهنگ بیمه کشاورزی در کشور و رسوخ آن به اعماق جامعه و به‌اصطلاح گستردن چادر آن چه وظیفه سترگی پیش‌پای متولیان قرار دارد.

فهرست

فهرست

امنیت غذایی مردم ایران، مأموریت بزرگ بانک کشاورزی است

۴

در مسیر پایدار و مدیریت حرفه‌ای

۶

کشاورزی قراردادی، تامین امنیت غذایی را ممکن می‌کند

۱۰

عطر زعفران در پلتفرم «کشاورزی قراردادی»

۲۰

بازخوانی تجربه‌های جهانی کشاورزی قراردادی

۲۶

مراسم هفته پژوهش و قدردانی از پژوهشگران برتر بانک کشاورزی برگزار شد

۳۰

پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج و فرزندآوری در بانک کشاورزی

۳۳

ریال دیجیتال به زودی عملیاتی می‌شود

۳۶

شناسنامه

نشانی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، نبش
خیابان پاتریس لومومبا، شماره ۲۴۷
کدپستی: ۱۴۴۵۹۹۴۳۱۶
تلفن: ۸۸۲۴۵۰۱۰
نمابر: ۸۴۸۹۶۰۰۱
وبسایت: www.bki.ir

صاحب امتیاز: بانک کشاورزی
مدیرمسئول: سعید شهبازی
سردبیر: احمد بهرامی
همکاران این شماره:
محمود بیگی، محمد مهدی بقائی، فریبا
خرمی، علی عزیزی رستم و علی اصغر غلامزاده

پیام مهر

ماهنامه داخلی بانک کشاورزی

| سال ۷۰ | شماره ۲۱۷ |

دی سال ۱۴۰۲

محورهای مورد تاکید مدیرعامل بانک در ماه گذشته

امنیت غذایی مردم ایران، مأموریت بزرگ بانک کشاورزی است

مدیرعامل بانک کشاورزی طی ماه گذشته در دیدار با مدیران عالی اقتصاد و کشاورزی و همچنین در خانواده بزرگ این بانک، ضمن تبیین اقدامات، راهبردها و برنامه‌های بانک کشاورزی، مسیر پیش‌رو و اولویت‌ها را ترسیم کرد؛ راه روشنی که بدون تردید پایان آن تامین امنیت غذایی مردم ایران است؛ مأموریتی که بر عهده بانک کشاورزی قرار دارد. محورهای برجسته سخنان فرشی‌د فرخ‌نژاد، مدیرعامل بانک کشاورزی طی ماه گذشته را از نظر می‌گذرانید.

بر مدار تولید

تخصیص بهینه منابع و توزیع درست اعتبار به زنجیره‌های واقعی تولید، هدف اصلی بانک کشاورزی است، ضمن اینکه تعامل ما با تولیدکنندگان، تعامل برد - برد است و از نگاه ما این تعامل باید منجر به تولید، سودآوری و افزایش اشتغال شود. نظر به اینکه نقش بانک کشاورزی در رونق تولید بخش کشاورزی و تأمین

امنیت غذایی کشور، برنامه تأمین مالی این بخش با نگرش ملی و کشوری تدوین و متناسب با اولویت‌های هر استان اجرایی می‌شود.

پژوهش محوری

هدف نهایی تمام برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات حوزه پژوهش بانک، از طرح مسئله تا اجرای پیشنهادها، افزایش سطح خدمات بانک و بالا بردن میزان رضایت مشتریان است. ارائه پرسش‌های مناسب و ترسیم مسیر دستیابی به اهداف، جزء نخستین اقدامات لازم در فرآیندهای پژوهشی بانک است و «دستیابی به موقع به اهداف» یک رکن اساسی در مسیر پیاده‌سازی نتایج پژوهش‌ها و اجرای پیشنهادها به شمار می‌رود؛ با این منطق و چارچوب از هرگونه اقدام پژوهشی حمایت می‌کنیم و در این مسیر، ارتباط دوسویه مستمر، مثبت و سازنده میان مدیران عالی بانک و همکاران پیشرو در زمینه پژوهش و ارائه‌دهندگان پیشنهادات راهبردی، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

گذر از ناترازی

در شرایطی که اصلاح ناترازی نظام بانکی کشور مورد تأکید دولت و نهادهای نظارتی است، در تلاشیم با تخصیص بهینه منابع بتوانیم به وظایفی که در قبال جامعه هدف داریم عمل کنیم. در این مسیر، با استفاده از ظرفیت‌های بانک کشاورزی برای خدمت همه جانبه به بخش کشاورزی، باید اقداماتی عملیاتی و راهبردی برای تأمین منابع مورد نیاز و افزایش سهم مناسب از بازار انجام شود.

ترویج بیمه

افزایش ظرفیت‌ها و تقویت بیمه کشاورزی برای خدمت بیشتر به بخش کشاورزی، نیازمند تغییر فرهنگ و نگرش مشتریان در تعامل با بانک و بیمه است؛ به همین رو در ارائه خدمات و تعامل با مشتریان علاوه بر اجرای تکالیف خود به عنوان یک بانک توسعه‌ای، باید اصول و ادبیات بانکداری را هم رعایت کنیم. در این مسیر، همه ارکان بانک و بیمه باید در مسیر تقویت سازمان حرکت کنند تا همزمان با اجرای تکالیف قانونی، فعالیت‌های تجاری نیز به نحو مطلوب و متناسب با نیاز جامعه هدف توسعه یابد.

رسالت بانک

تأمین مالی بخش کشاورزی و حمایت از فعالان و تولیدکنندگان این بخش، رسالت اصلی بانک کشاورزی است و در هر شرایطی تداوم این حمایت‌ها مورد تأکید است و تقویت توان حمایتی بانک کشاورزی، کیفیت ارائه خدمات به جامعه هدف و ذینفعان را افزایش خواهد داد و با حمایت دولت، می‌توانیم بیش از پیش در ایفای مسئولیت‌ها، خدمت به بخش کشاورزی و تحکیم زیرساخت‌های امنیت غذایی کشور موفق باشیم.

بازخوانی عملکردشش ماهه بانک کشاورزی با حضور مدیرعامل بانک و معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی

در مسیر پایدار و مدیریت حرفه‌ای

نشست بررسی عملکرد شش ماهه بانک کشاورزی، در حالی با حضور مدیران عالی وزارت امور اقتصادی و دارایی و مدیرعامل و اعضای هیات مدیره این بانک برگزار شد که محمدجواد شریفزاده معاون بانک، بیمه و شرکت‌های دولتی وزیر امور اقتصادی و دارایی با اعلام رضایت این وزارتخانه از وضعیت کنونی و عملکرد بانک کشاورزی، تاکید کرد که این بانک در وضعیت پایدار قرار داشته و در مسیر حرفه‌ای مدیریت می‌شود. گزیده این نشست و آنچه در شش ماه نخست سال در بانک کشاورزی گذشت در گزارش حاضر گرد آمده است.

مهر تایید بر عملکرد بانک

محمدجواد شریف زاده معاون بانک، بیمه و شرکت‌های دولتی وزیر امور اقتصادی و دارایی در جلسه بررسی عملکرد شش ماهه بانک کشاورزی، با اعلام رضایت وزارت اقتصاد از وضعیت کنونی و عملکرد بانک کشاورزی اظهار داشت: خوشبختانه این بانک در وضعیت پایدار قرار دارد و در مسیر حرفه‌ای

پرداختی از محل صندوق توسعه ملی

۱۰۸۰
فقره

۱۱,۰۶۹
میلیاردریال

بذور گواهی شده

۱۱۱
فقره

۲۶,۶۴۴
میلیاردریال

مردمی سازی یارانه‌ها

۵۲۴
فقره

۶,۲۹۱
میلیاردریال

تسهیلات پرداختی بانک در ۶ ماهه نخست سال

مدیریت می‌شود. شریف‌زاده در این جلسه که روز چهارشنبه اول آذرماه برگزار شد، با تأکید بر اینکه گردش مالی شرکت‌های حوزه کشاورزی باید در بانک کشاورزی متمرکز شود، تصریح کرد: با توجه به حجم عملیات مالی شرکت‌های فعال در بخش کشاورزی، ضروری است متناسب با این عملیات، ابزارها و خدمات اعتباری نیز توسعه یابد.

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی، با تأکید بر تحول دیجیتال به عنوان ضرورت بانکداری امروز و آینده، ایجاد درآمدهای کارمزدی بانک‌ها را نیز ضروری دانست و خاطرنشان کرد: تأمین مالی زنجیره‌های تولید از جمله مواردی است که باید مورد توجه قرار گرفته و ابزارهای ریالی-اعتباری متناسب با نیازهای فعالان این بخش طراحی و ارائه شود.

شریف‌زاده با اشاره به حجم عملیات بین‌المللی بخش کشاورزی به ویژه واردات کالاهای اساسی، بر ضرورت توسعه فعالیت‌های ارزی و همچنین شناسایی ظرفیت‌های جدید در این بخش تأکید کرد و افزود: از طریق ایجاد شعب ارزی یا دفتر نمایندگی در سایر کشورها نیز می‌توان بستر مناسبی را برای ارائه خدمات مطلوب تر به فعالان این بخش فراهم کرد.

وی با اشاره به شرایط بخش کشاورزی در سال گذشته از جمله، نوسانات قیمت نهاده‌ها که چالش‌هایی را برای برخی از زنجیره‌های تولید ایجاد کرده بود و همچنین افزایش نیاز واحدهای تولیدی دام و طیور به تسهیلات سرمایه در گردش، یادآور شد: گرچه در سال جاری، بخش مهمی از این مشکلات با حمایت بانک کشاورزی برطرف شده است اما باید به این بانک کمک کنیم تا همچنان بازوی توانمند حمایت از زنجیره‌های تولید در کشور باشد.

شریف‌زاده با بیان اینکه محدودیت منابع و همچنین ضرورت اجرای سیاست‌های بانک مرکزی از مهم‌ترین دغدغه‌های بانک کشاورزی در زمینه پرداخت تسهیلات است، تصریح کرد: باید با سرعت بخشیدن به وصول مطالبات، توسعه درآمدهای کارمزدی و ابزارهای اعتباری، فروش اموال مازاد و همچنین توسعه خدمات ارزی، منابع و درآمدهای این بانک افزایش یافته تا در تأمین مالی بخش کشاورزی اختلالی ایجاد نشود. وی با اشاره به فرهنگ سازمانی غنی بانک کشاورزی و ضرورت حفظ، تقویت و اشاعه این فرهنگ، بر لزوم ارتقای کیفیت و کمیت نیروی انسانی در این بانک با بهره‌گیری از دانش و توان نیروهای جوان و نخبه‌های دانشگاهی تأکید کرد.

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی در خاتمه ضمن قدردانی از تلاش‌های مدیرعامل، مجموعه مدیریتی و کارکنان بانک کشاورزی اظهار داشت: در راستای ارتقای جایگاه نظام بانکی و آگاهی عموم هموطنان از خدمات و اقدامات صورت گرفته برای حمایت از تولید و اشتغال، ضروری است با استفاده از روش‌های مختلف این اقدامات به اطلاع مردم عزیز برسد.

قرض الحسنه فرزندآوری

۱۵۳۸۰
فقره

قرض الحسنه اشتغال‌زایی مددجویان
کمیته امداد

۸۳۶
فقره

قرض الحسنه ازدواج

۱۶۷۵۴
فقره

مکانیزاسیون

۶۱۲
فقره

۱۰,۱۶۲
میلیاردریال

۷۹۴
میلیاردریال

۳۴,۳۹۵
میلیاردریال

۲,۵۶۸
میلیاردریال

نشست هم‌اندیشی بیمه کشاورزی با حضور مدیرعامل بانک کشاورزی برگزار شد:

ضرورت هم‌افزایی بانک و بیمه

باران، طوفان و رگبارهای فصلی حتی در کوتاه‌ترین زمان ممکن هم می‌توانند دارایی کشاورزی و باغداری را به کل از بین ببرند؛ طوفان و رگبار که تمام می‌شود و آسمان نقش رنگین کمان می‌گیرد، سهم کشاورز از این نعمت الهی، زمینی آب گرفته می‌شود و محصولی که بر آب رفته، باغی که درختانش دیگر شکوفه ندارند و آغلی تخریب شده...

این‌گونه مخاطره‌پذیری‌های دائمی یا یکباره، در زندگی ایرانیان کم نبود است. چراکه این طوفان‌های یکباره، تنها یک روی سکه کشاورزی در ایران است و آنچه اقتصاد کشاورزی را مخاطره‌آمیزتر می‌کند، خشکسالی است. ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی که در دنیا دارد؛ روی کمر بند خشکسالی واقع شده است. نگاهی گذرا به تاریخ این سرزمین کهن، کمابیش بروز خشکسالی را نه هر ساله بلکه در بیشتر سنوات محرز می‌کند. گذشته از این، یک سوم بارندگی جهانی و تبخیر و تعرق سه برابر میانگین جهان، گواه این موضوع است که کشاورزی در این کشور چهار فصل که هر نقطه آن از نظر آب و هوایی شرایطی ویژه دارد، بسیار در معرض بلاهای طبیعی غیرقابل پیش‌بینی است. حاصل همین بلاهای طبیعی غیرقابل پیش‌بینی، سالانه میلیاردها ریال خسارت به بخش کشاورزی است. خسارتی که بخش عمده‌ای از آن به واسطه تحت پوشش بیمه بودن، جبران می‌شود اما بخش دیگری می‌شود: «هیچ». صندوق بیمه محصولات کشاورزی، نقش پشتیبانی را دارد تا از «هیچ» شدن داشته‌های کشاورزان پیشگیری کند؛ در این راه نیز هر روزه بخش بیشتری از جامعه کشاورزی را تحت پوشش قرار می‌دهد.

مدیرعامل بانک کشاورزی تاکید کرد:

تامین امنیت غذایی از مسیر تقویت بیمه کشاورزی

نشست هم‌اندیشی بیمه کشاورزی با حضور فرشید فرخ نژاد مدیرعامل بانک کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی و همچنین قائم مقام، اعضای هیأت مدیره این صندوق و مدیران گروه‌های بیمه مدیریت‌های شعب بانک در استان‌ها، صبح روز چهارشنبه پانزدهم آذرماه در

- محل ساختمان مرکزی صندوق بیمه کشاورزی برگزار شد. محورهای مورد تأکید فرشید فرخ نژاد مدیرعامل بانک کشاورزی در این نشست را در ادامه مرور می‌کنیم:
- هم‌افزایی بانک و بیمه و تقویت رابطه این دو، اهمیتی بسیار بالایی در تقویت امنیت غذایی کشور دارد؛ نحوه عملکرد ما در بخش کشاورزی اثر مستقیم بر سفره مردم دارد و باید بدون تعلل در اجرای وظایفی که در قبال این بخش داریم، از همه ظرفیت‌ها و امکانات استفاده کنیم.
  - در شرایطی که اصلاح ناترازی نظام بانکی کشور مورد تأکید دولت و نهادهای نظارتی است، در تلاشیم با تخصیص بهینه منابع بتوانیم به وظایفی که در قبال جامعه هدف داریم عمل کنیم.
  - در مسیر استفاده از ظرفیت‌های بانک کشاورزی برای خدمت همه جانبه به بخش کشاورزی، باید اقداماتی عملیاتی و راهبردی برای تأمین منابع مورد نیاز و افزایش سهم مناسب از بازار نیز انجام شود. با استفاده از روش‌های قانونی موجود از جمله سرمایه و امکانات دولت، خطوط اعتباری، ساده سازی فرآیندها، افزایش سرعت ارائه خدمات و ... تلاش می‌شود تا زمینه اطمینان جامعه هدف را به نحو مطلوب و متناسب با امکانات و منابع موجود فراهم کنیم
  - علی‌رغم محدودیت‌هایی که با آن مواجهیم، منابع بانک نسبت به میانگین نظام بانکی رشد بیشتری داشته است؛ چنانکه پرداخت بیش از یک میلیون و ۵۰ هزار فقره تسهیلات در سال ۱۴۰۱، رشد دو برابری حجم عملیات ارزی و افزایش سهم از بازار ارزی نظام بانکی کشور را شاهد بوده‌ایم.
  - هم‌افزایی، افزایش ظرفیت‌ها و تقویت بانک و بیمه کشاورزی برای خدمت بیشتر به بخش کشاورزی، تغییر فرهنگ و نگرش مشتریان در تعامل با بانک و بیمه بسیار ضروری است؛ در ارائه خدمات و تعامل با مشتریان علاوه بر اجرای تکالیف خود به عنوان یک بانک توسعه‌ای، اصول و ادبیات بانکداری هم باید رعایت شود.
  - همه ارکان بانک و بیمه باید در مسیر تقویت سازمان حرکت کنند تا همزمان با اجرای تکالیف قانونی، فعالیت‌های تجاری نیز به نحو مطلوب و متناسب با نیاز جامعه هدف توسعه یابد. بدون تردید اصلاح ساختار، استفاده از فناوری، یافتن منابع جدید، مدیریت امور بر اساس مصالح سازمان و نیروی انسانی، پرهیز از ایجاد هرگونه چالش سازمانی و استفاده بهینه از تمام ظرفیت‌ها، موجب تقویت بانک و بیمه کشاورزی خواهد شد.
  - نقش، جایگاه و نحوه عملکرد بیمه کشاورزی به لحاظ تأثیری که در اجرای برنامه‌های بخش کشاورزی دارد، برای بانک کشاورزی مهم است؛ تقویت بیمه کشاورزی در چارچوب قانونی و منطقی پیگیری خواهد شد، اما انتظار می‌رود متناسب با تغییرات ساختاری بانک، از توان و تخصص مدیران بیمه در مدیریت‌های استانی در پیشبرد برنامه‌های بانک به ویژه حوزه اعتبارات به نحو مطلوب و شایسته‌ای استفاده شود.
  - امیدواری با مشارکت کارکنان بانک و بیمه کشاورزی، به طور همزمان و با توسعه و به‌روزرسانی خدمات و ریسک‌پذیری منطقی، زمینه رضایت مشتریان را فراهم کنیم.

پرونده ماه

گام زدن در مسیر اولویت‌ها

کشاورزی قراردادی، تامین امنیت غذایی را ممکن می‌کند

کمتر از ۱۰ ماه قبل در آغاز سال ۱۴۰۲، اولویت‌های راهبردی بانک کشاورزی در سال پیش‌رو تدوین و ترسیم شد؛ محور اول این اولویت‌ها با عنوان مأموریت و رسالت بانک که به بنیادی‌ترین مسئولیت‌های بانک در سال ۱۴۰۲ اشاره داشت، تامین امنیت غذایی را در کانون توجه داشت و حمایت مالی از زنجیره ارزش در بخش کشاورزی و اجرای کشاورزی قراردادی را نقشه راه تحقق این اصل اساسی ترسیم کرده بود؛ اکنون و با گذشت ۱۰ ماه از آغاز سال جاری، شاهد برداشته شدن قدم‌های ماندگاری از سوی بانک کشاورزی با محوریت حمایت از توسعه کشاورزی قراردادی و زنجیره‌های ارزش هستیم؛ قدم‌هایی که بدون تردید، حاصلش، تامین امنیت غذایی برای مردم ایران خواهد بود.

به همین‌رو، پرونده این شماره پیام‌مهر، به اهمیت کشاورزی قراردادی و توسعه زنجیره‌های ارزش و اقدامات و رویکردهای بانک کشاورزی در تقویت این محورها اختصاص یافته است.

بازتاب اهمیت حمایت از کشاورزی قراردادی در
سخنان مدیرعامل بانک کشاورزی

خلق فرصت های ارزش آفرین

کشاورزی قراردادی که در میان اولویت های راهبردی بانک کشاورزی قرار گرفته، مسیری روشن است که چشم انداز آن تسهیل تامین مالی بخش کشاورزی بوده و با ایجاد ارزش افزوده برای بخش کشاورزی، ضمن بهبود معیشت کشاورزان، امنیت غذایی را به مردم ایران هدیه می کند و در عین حال فرصتی ارزشمند خواهد بود برای رشد تولیدات و حتی زمینه ساز ارزآوری برای کشور. نظر به این ارزش آفرینی هاست که فرسید فرخ نژاد، مدیرعامل بانک کشاورزی، همواره بر توسعه زنجیره های بخش با تقویت و بهره گرفتن از «کشاورزی قراردادی» تاکید دارد. گزیده ای از تاکیدات مدیرعامل بانک کشاورزی پیرامون اهمیت کشاورزی قراردادی در برنامه های راهبردی این بانک را از نظر می گذارنیم.

بهره‌وری منابع

در قالب کشاورزی قراردادی و با استفاده از ابزارهای تعهدی و اعتباری، ضمن ایجاد بهره‌وری در منابع بانکی، تسهیلات در محل خود با اطمینان مصرف شده و وصول به موقع مطالبات نیز میسر خواهد شد.

در چارچوب زنجیره‌ها

با توجه به نقش حمایتی بانک‌های تخصصی و توسعه‌ای در تکمیل حلقه‌های زنجیره تأمین و همچنین رشد و توسعه اقتصادی کشور، الگوی خدمات و اقدامات این بانک، در همین چارچوب تدوین و ترسیم شده است.

پلتفرم کشاورزی قراردادی

در قالب کشاورزی قراردادی بر بستر پلتفرم مدیریت زنجیره تامین، کشاورز می‌تواند نهاده‌ها و خدمات مورد نیاز خود را به صورت اعتباری و بدون پرداخت وجه نقد، از سازمان‌های ذریب‌تامین کند و پس از برداشت محصول و تحویل آن به دولت، این هزینه‌ها از محل وجوه خرید تضمینی محصول کسر می‌شود.

اجرای کشاورزی قراردادی در بانک

بانک کشاورزی در پی تجربه‌های موفق کشاورزی قراردادی در سنوات گذشته، در راستای سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی و بر اساس نقشه راه و شیوه‌نامه‌های بانک مرکزی، امسال هم اجرای کشاورزی قراردادی و تامین مالی زنجیره‌ای را بر بستر پلتفرم مدیریت زنجیره تامین با رویکرد اعتباری و با استفاده از ابزارهای نوین تعهدی نظیر گواهی اعتبار مولد (گام)، کیف پول و کارت اعتباری، گشایش اعتبار ریالی و ضمانت نامه، در دستور کار دارد.

مدل تامین مالی بانک کشاورزی

مدل پیشنهادی تامین مالی بانک کشاورزی برای کشاورزی قراردادی، به صورت اعتباری و با کمترین اتکا به منابع نقدی انجام می‌شود و می‌تواند از طریق گردش جریان اعتباری، راهکار موثری برای جبران کمبود منابع مالی بانک‌ها برای حمایت از بخش کشاورزی و نیز کمک بزرگی به تامین امنیت غذایی کشور به واسطه افزایش پایداری تامین نهاده‌ها باشد. در این روش، از انعقاد قراردادهای کاغذی و مراجعات حضوری تا حد زیادی کاسته می‌شود و همچنین فاکتورهای خدمات و نهاده‌ها به صورت الکترونیک ایجاد و توسط بانک از محل اعتبار تخصیصی تسویه می‌شوند.

پایداری تولید

حمایت بانک کشاورزی از زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و کشاورزی قراردادی ظرفیت‌های فراوانی برای اقتصاد کشاورزی ایجاد می‌کند و علاوه بر فعالیت‌های تولیدی در سطح مزرعه فرآوری محصولات، احداث سردخانه و تامین ماشین آلات مورد نیاز در پوشش حمایتی بانک کشاورزی قرار می‌گیرند. تامین مالی زنجیره ارزش محصولات کشاورزی در قالب کشاورزی قراردادی می‌تواند ضمن ارتباط منطقی میان زنجیره‌های ارزش، فرصت مناسبی برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش کشاورزی ایجاد کند.

نقش منطقی میان زنجیره‌ها

نقش کشاورزی قراردادی در ایجاد ارتباط منطقی بین زنجیره‌ها است و یک بنگاه اقتصادی می‌تواند با ایجاد زنجیره‌ای از تولیدکنندگان به تولید بهتر کمک کند؛ کشاورزی قراردادی و حمایت زنجیره‌ها به ثبات و پایداری تولید کمک کرده و ارزش افزوده بالاتری را برای فعالان ایجاد می‌کند.

اعضای هیات مدیره بانک کشاورزی پاسخ دادند

چرا «کشاورزی قراردادی» اولویت راهبردی بانک کشاورزی است؟

با یک پرسش واحد یعنی «چرا کشاورزی قراردادی اولویت راهبردی بانک کشاورزی است؟» به سراغ آقایان وهب متقی‌نیا، رئیس هیات مدیره و محسن صفدری، ناصر سیف‌اللهی و سید حمید سیدی اعضای هیات مدیره بانک کشاورزی رفتیم و هر کدام از منظری به این موضوع، پاسخ داده و اهمیت حمایت از کشاورزی قراردادی را از منظر بانک و کشاورزی و اثرات آن بررسی کردند.

بانک از منابع خارج بخش، بی‌نیاز می‌شود

راهبرد بانک کشاورزی در شرایط کنونی این است که توجه ویژه‌ای به کل زنجیره بخش کشاورزی داشته باشد. به عبارتی اگر می‌خواهیم ارزش افزوده کشاورزی را به بخش بازگردانیم، باید آن را کاملا به صورت زنجیره دیده و توجه ویژه‌ای را معطوف صنایع تبدیلی و تکمیلی و فرآوری محصولات کشاورزی و البته بازار داشته باشیم که بخش عمده‌ای از گردش مالی تولید محصولات کشاورزی در بخش بازار است. کشاورزی قراردادی، این مسیر را برای بانک کشاورزی هموار می‌کند.

چنین نگاهی در بانک کشاورزی باعث می‌شود که اعتبارات بخش کشاورزی به فرآوری محصولات کشاورزی و به بازارهای عرضه این محصول برسد و با غالب شدن چنین رویکردی دیگر بانک کشاورزی نیاز به منابع خارج از بخش نخواهد داشت. اینکه مدیرعامل بانک روی کشاورزی قراردادی و توسعه و تکمیل زنجیره‌های بخش کشاورزی تاکید دارد، به این معناست که تک‌تک حلقه‌های این زنجیره از مزرعه تا سفره مردم که شامل فرآوری محصولات و البته بازار عرضه محصولات می‌شود، از خدمات و پشتیبانی‌های بانک کشاورزی استفاده کنند و در عین حال منابع این بخش‌ها نیز در بانک کشاورزی متمرکز شود.

وهب متقی‌نیا
رئیس هیات مدیره
بانک کشاورزی

بازی برد - برد در مدل کشاورزی قراردادی

با توسعه مدل کشاورزی قراردادی، بخش تولید و عرضه توأمان منتفع می‌شوند. چرا که هم تولیدکننده بازاری مطمئن برای عرضه محصول پیدا کرده و هدررفت محصول به پایین‌ترین سطح ممکن می‌رسد و هم طرف تقاضا و مصرف‌کننده، چراکه در عین بهبود کیفی تولید، هزینه تمام شده تولید هم با توسعه زنجیره‌ها کاهش پیدا می‌کند.

زنجیره‌ها مفهوم جدیدی در دنیای اقتصاد، تجارت و طبیعتا کشاورزی نیست. در مدل‌های سنتی زنجیره‌ها وجود داشتند، اما امروزه روابط بین کنشگران زنجیره تغییر کرده است. زمانی به صورت سنتی این زنجیره‌ها وجود داشتند و تعریفی برای روابط کنشگران در زنجیره نبود. در مدل سنتی بیشتر این روابط، برپایه استثمرات کنشگران ضعیف و کوچک زنجیره بود. این مدل نه تنها در کشور ما که در تمام کشورهای دنیا حاکم بود، اما امروزه تغییری که در زنجیره‌ها صورت گرفته سبب شده روابط بین کنشگران زنجیره از نو نوشته شود و شکلی مدرن و نوین

محسن صفدری
عضو هیات مدیره
بانک کشاورزی

به خود بگیرد تا بازی برد - برد برقرار شده و تک تک اعضای زنجیره از ارزش افزوده ایجاد شده در زنجیره سود ببرند. اصل مهمی که امروزه در مورد زنجیره‌ها به کار می‌برند و مورد تاکید قرار دارد این است که چگونه می‌توان با تفکر سیستمی، هزینه‌ها را مدیریت کرد. با این تعریف آنچه مهم می‌نماید این است که در نهایت با استفاده از مجموعه کارهایی که در یک زنجیره تعریف می‌شود بتوان قیمت تمام شده را کاهش داد. به عبارتی دیگر کاهش قیمت تمام شده که به نوعی ارزش افزوده می‌آورد، رسالت و هدف اصلی زنجیره‌ها در تمام دنیا است. کشاورزی قراردادی، این مأموریت مهم را بر عهده دارد.

سیدحمیدسیدی
عضو هیات مدیره
بانک کشاورزی

هدایت منابع با کمترین اثرات تورمی

هدایت و تزریق منابع به بخش کشاورزی از مسیر کشاورزی قراردادی، نه تنها منجر به منتفع شدن کل زنجیره و اثرات ماندگار در بخش کشاورزی می‌شود که یکی از مهمترین دغدغه‌های اقتصاد کلان یعنی کاهش اثرات تورمی را پاسخ می‌دهد. یکی از دغدغه‌های کلان اقتصاد این است که چه‌طور پول را به بخش‌های مختلف تولید منتقل کنیم و تورم ایجاد نکنیم؛ برای پاسخ به این سوال بخش کشاورزی یکی از محتمل‌ترین گزینه‌هاست. با تزریق پول و توسعه تولید در این بخش می‌تواند کمترین تورم را انتظار داشت؛ چراکه سرانه تولید شغل در بخش کشاورزی بسیار پایین‌تر از بخش‌های صنعتی و خدماتی است. حال تصور کنید که زنجیره‌های بخش کشاورزی را شناسایی کنیم و سپس با تأمین مالی مناسب، حلقه‌های این زنجیر را به هم مرتبط کنیم و در عین حال حلقه‌های مفقود را نیز ایجاد کنیم. در این پروسه در عین حال اینکه ارزش افزوده در تولید این محصول را بالا برده‌ایم، کمترین تورم را نیز با تزریق پول ایجاد کرده‌ایم. در نتیجه می‌توان گفت که تکمیل حلقه‌های زنجیره بخش کشاورزی با تأمین مالی می‌تواند یکی از محتمل‌ترین راه‌های تزریق پول به اقتصاد با کمترین اثر تورمی باشد.

ناصرسیف‌اللهی
عضو هیات مدیره
بانک کشاورزی

خام‌فروشی حداقلی؛ ارزش افزوده حداکثری

کشاورزی قراردادی از دو منظر مهم در اقتصاد ملی و معیشت جامعه کشاورزان اثربخش خواهد بود. در مدل کشاورزی قراردادی، عمده محصول به صنایع تبدیلی و تکمیلی هدایت شده و با پرهیز از خام‌فروشی، ضایعات تولید به حداقل رسیده و ارزش افزوده تولید در زنجیره می‌ماند. فعالیت بخش کشاورزی از زمان تولید تا زمان مصرف یعنی به عبارتی از همان مزرعه تا سفره سه بخش مهم را شامل می‌شود. بخش اول همان مزرعه یا محل تولید اولیه است؛ بخش دوم، فعالیت‌های حوزه فرآوری و یا صنایع تبدیلی و تکمیلی است و بخش سوم و حلقه آخر، بازار و فروش است. از سوی دیگر به صراحت باید گفت که تنها ۱۵ تا ۲۰ درصد از گردش مالی بخش کشاورزی در مرحله مزرعه و تولید است و عددی معادل ۸۰ تا ۸۵ درصد گردش مالی بخش کشاورزی در بخش‌های فرآوری صنایع تبدیلی و تکمیلی و بازار اتفاق می‌افتد. بنابراین توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی در مدل کشاورزی قراردادی، بخشی از ارزش افزوده فرآوری و تجارت محصولات کشاورزی را به کشاورزان باز می‌گرداند.

علاوه بر ارزش افزوده که تکمیل چرخه تولید محصولات کشاورزی می‌تواند به همراه داشته باشد، این بخش سهم مهم و موثری در ایجاد و توسعه اشتغال به همراه دارد. هنگامی که یک کارخانه تولید غذای کودک به کنار مزرعه در یک روستا منتقل می‌شود، علاوه بر اینکه یک بازار مصرف خوب برای محصولات تولیدی آن مزرعه وجود دارد، حجم بالایی از اشتغال را برای مردم محلی و مناطق اطراف آن‌جا به همراه می‌آورد.

تأمین امنیت غذایی، ارمغان حمایت از کشاورزی قراردادی

بازتاب عملکرد بانک کشاورزی در ۹ محور

عملکرد بانک کشاورزی در حمایت از کشاورزی قراردادی، گامی بلند در حمایت از تأمین امنیت غذایی کشور به شمار می‌رود. این گام بلند را می‌توان در ۹ محور جای داد.

امنیت غذا

بانک کشاورزی با طراحی و پیاده سازی مدل کشاورزی قراردادی، نخستین بانکی شد که با اجرای کامل تأمین مالی زنجیره‌های تأمین به صورت علمی و عملی در جهت ارتقاء امنیت غذایی و کنترل قیمت‌ها در این بخش گام برداشت.

کشت همدفند

با سرعت گرفتن فرآیند اعتبارسنجی کشاورزان مشمول طرح کشاورزی قراردادی و اجرای کامل این مدل در زنجیره‌های تأمین مواد غذایی پیش بینی می‌شود علاوه بر اصلاح و همدفندسازی الگوی کشت، شاهد پایداری تولید و کنترل قیمت محصولات کشاورزی در کشور باشیم.

بهبود اشتغال

کارشناسان بر این باورند که اجرای مدل کشاورزی قراردادی در تأمین مالی زنجیره‌های تأمین مواد غذایی زمینه ساز بهبود اشتغال روستایی، بهبود امنیت غذایی کشور، افزایش کارایی تخصیص منابع و کاهش فشار بر ترازنامه بانک‌ها در حوزه تأمین مالی کشاورزی و اشتغال روستایی خواهد بود.

تولید با ثبات

بر همین اساس، بانک کشاورزی با بسیج تمام نیروهای خود در واحدهای ستادی و عملیاتی اجرای مدل نوین کشاورزی قراردادی در حوزه محصولات کشاورزی به ویژه محصولات استراتژیک مانند گندم، جو و دانه‌های روغنی را در دستور کار قرار داده است؛ محصولاتی که تولید با ثبات متناسب با نیاز کشور، ارتقاء کیفیت و جلوگیری از نوسانات قیمتی آنها نقش بسزایی در تأمین امنیت غذایی کشور ایفا می‌کند.

۵

۴

۲

۱

تسهیل مسیر توسعه کشاورزی قراردادی

به ضمانت بانک کشاورزی

کشاورزان مشمول طرح کشاورزی قراردادی که تا پیش از این با مراجعه به شعب بانک کشاورزی در سراسر کشور وارد فرآیند اعتبارسنجی می‌شدند، از این پس می‌توانند به صورت غیرحضوری و از طریق سامانه جامع کشاورزی قراردادی، ضمن ثبت نام در این طرح و شرکت در مراحل اعتبارسنجی از مزایا و تخفیف‌های طرح کشاورزی قراردادی بهره‌مند شوند.

به دنبال اجرای کشاورزی قراردادی در حوزه زعفران، این بانک با بسیج شعب خود در سراسر کشور در حال اجرای کشاورزی قراردادی در حوزه سایر محصولات کشاورزی به ویژه محصولات استراتژیک مانند گندم، جو و دانه‌های روغنی است. این کار با مشارکت بانک کشاورزی و مجریان دولتی این طرح از جمله سازمان بازرگانی دولتی، سازمان تعاون روستایی و شرکت پشتیبانی امور دام عملیاتی شده و شعب بانک، فرآیند اعتبارسنجی کشاورزان را انجام می‌دهند.

تا پیش از این کشاورزان با مراجعه حضوری به شعب بانک مراحل اعتبارسنجی را طی می‌کردند اما با فعال‌تر شدن سامانه جامع کشاورزی قراردادی مربوط به همین موضوع، این فرآیند به صورت غیرحضوری قابلیت اجرا پیدا کرده و پیش‌بینی می‌شود

در ماه‌های پیش رو سرعت بیشتری بگیرد. در قالب طرح کشاورزی قراردادی، بانک کشاورزی به عنوان ضامن کشاورزان، بستری را فراهم کرده که مبلغ بیمه تنها پس از برداشت و فروش محصول با ۲۰ درصد تخفیف به شرکت بیمه پرداخت خواهد شد. همچنین کشاورزان با مشارکت در این طرح می‌توانند به ازای هر تن محصول یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال به صورت بلاعوض و در قالب هزینه حمل کالا از مجریان دولتی این طرح دریافت کنند.

تأمین مالی زنجیره‌های تأمین نیازمند اجرای مقدماتی است که با اتکاء به ابزارهای تعهدی در حال انجام بوده و توسعه و تسهیل آن مبتنی بر پلتفرم مدیریت زنجیره تأمین در برگیرنده کل مراحل از تولید تا سفره مردم است. بانک کشاورزی با طراحی و پیاده سازی این خدمت، نخستین بانکی است که در زمینه ارتقاء امنیت غذایی و نیز کنترل قیمت‌ها در فرآیند عرضه و تقاضا در این بخش، تأمین مالی زنجیره‌ها را به شکل کامل به مرحله اجرا رسانده است.

انتظار می‌رود با اجرای روش کشاورزی قراردادی در تأمین مالی زنجیره‌های تأمین شاهد بهبود اشتغال روستایی، بهبود امنیت غذایی کشور، افزایش کارایی تخصیص منابع و کاهش فشار بر ترازنامه بانک‌ها در حوزه تأمین مالی کشاورزی و اشتغال روستایی باشیم. پیش‌بینی می‌شود با اجرای کشاورزی قراردادی علاوه بر اصلاح و هدفمندسازی الگوی کشت، شاهد پایداری تولید و کنترل قیمت محصولات کشاورزی در کشور باشیم.

تصویب تسهیلات ریالی بانک کشاورزی
به نفع زنجیره تولید زعفران

عطر زعفران در پلتفرم «کشاورزی قراردادی»

بانک کشاورزی در راستای اجرای طرح نوین تامین مالی کشاورزی قراردادی، با تصویب تسهیلات ریالی به نفع زنجیره تولید زعفران، حمایت از تولیدکنندگان طلای سرخ را در دستور کار قرار داد.

تأمین هزینه‌های جاری کشاورزان زعفران کار

این مصوبه به منظور تأمین هزینه‌های جاری کشاورزان زعفران کار به عنوان اعضای زنجیره تأمین زعفران و طرف قرارداد مجری طرح صادر شده است که با دریافت تسهیلات مصوبه مذکور، نسبت به پرداخت بخشی از هزینه‌های مربوط به کاشت، داشت و برداشت زعفران اعضای این زنجیره در پایان فرآیند برداشت و تحویل محصول اقدام می‌کند. همچنین بهای محصول پس از کسر بدهی کشاورزان بابت هزینه‌های صرف شده برای تأمین نهاده‌ها و خدمات تأمین شده توسط پشتیبان‌ها و تأمین‌کنندگان، به کشاورز پرداخت می‌شود.

تأمین نهاده‌ها به صورت تعهدی

لازم به ذکر است یک روش دیگر، تأمین نهاده‌های کشاورزان زعفران کار به صورت تعهدی از فروشندگان پشتیبان یا تأمین‌کننده است. در این روش، کشاورز طرف قرارداد با مجری کشاورزی قراردادی، خدمات و نهاده‌های خود را به صورت تعهدی از تأمین‌کنندگان و فروشندگان خدمات و نهاده‌های کشاورزی طرف قرارداد با مجری خریداری نموده و بانک به عنوان رکن تضمین ضمانت، پرداخت هزینه این نهاده‌ها را بر عهده دارد. در زمان برداشت و تحویل محصول کشاورزان به مجریان کشاورزی قراردادی، مجری با منابع خود و یا منابع تسهیلاتی از بانک بهای محصول را با کسر هزینه و تسویه با پشتیبانان و تأمین‌کنندگان به حساب کشاورز واریز می‌کند. بدیهی است در صورت عدم ایفای تعهدات توسط کشاورز در سررسید، بانک نسبت به پرداخت دیون وی اقدام خواهد کرد.

فرآیند اجرای مدل جدید کشاورزی قراردادی

این مصوبه به‌عنوان یکی از گام‌های فرآیند اجرای مدل جدید کشاورزی قراردادی مبتنی بر پلتفرم در بانک کشاورزی است که طراحی آن از سال گذشته با تأکید مدیرعامل بانک در دستور کار کارشناسان این بانک قرار گرفت. با این اقدام بانک کشاورزی، یکی دیگر از برنامه‌های دولت به‌منظور تأمین مالی زنجیره‌های تولید مواد غذایی و تأمین مایحتاج ضروری مردم وارد فاز اجرایی شده و انتظار می‌رود طی ماه‌های آتی با سرعت و مبالغ بالاتری دنبال شود.

رفع نیاز متقاضیان تسهیلات با به حداقل رساندن تزریق نقدینگی

استفاده از ابزارهای نوین اعتباری از جمله اعتبارات اسنادی داخلی، ضمانت‌نامه، برات الکترونیک، اوراق گام، کیف پول اعتباری و به‌گرددش درآوردن این ابزارها در حلقه‌های زنجیره تأمین در بخش‌های مختلف، از یک سو نیاز متقاضیان تسهیلات را مرتفع کرده و از سوی دیگر با به حداقل رساندن تزریق نقدینگی توسط بانک‌ها، مانع از افزایش نرخ تورم خواهد شد. گرچه موضوع تأمین مالی زنجیره‌ها موضوع بدیع و جدیدی نیست، اما به دلیل وجود برخی اشکالات تا کنون این طرح به جایگاه واقعی خود در شبکه بانکی نرسیده بود. طرح جدید بانک کشاورزی که با تأمین مالی زنجیره تولید زعفران کلید خورده، ضمن رفع نیازهای مالی تولیدکنندگان در سریع‌ترین زمان ممکن، ریسک‌های متوجه بانک و مشتریان را به حداقل رسانده است.

از مسیر کشاورزی قراردادی محقق شد

بانک کشاورزی، حلقه اثرگذار زنجیره ارزش

تأمین مالی زنجیره ارزش محصولات کشاورزی در قالب کشاورزی قراردادی می تواند ضمن ارتباط منطقی میان زنجیره های ارزش، فرصت مناسبی برای بهره گیری از ظرفیت های بخش کشاورزی ایجاد کند و به همین دلیل، بانک کشاورزی بر اساس سیاست های دولت و در راستای وظایف، اهداف و برنامه های خود، حمایت از کشاورزی قراردادی را در اولویت دارد.

تقویت زنجیره ارزش بخش کشاورزی

با گذشت ۹ دهه از زمان تاسیس بانک کشاورزی، این بانک همچنان اصلی ترین تامین کننده مالی طرح های کشاورزی با هدف تقویت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی است و در این راستا، علاوه بر ارائه خدمات مالی و اعتباری، حمایت های مختلف تخصصی را نیز با تکیه بر توان بالای کارشناسی و نیروهای متخصص خود در این حوزه ارائه می دهد، تا با حمایت گسترده از فعالان و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و پشتیبانی هدفمند از مصرف کنندگان محصولات غذایی و کشاورزی، نقش کلیدی و جایگاه مهم خود را در توسعه پایدار بخش کشاورزی و تامین امنیت غذایی جامعه به بهترین نحو به انجام رساند.

افزایش ارزش افزوده و کاهش هزینه ها

بانک کشاورزی طی ۹۰ سال حیات اثرگذار خود، با هدف تقویت بنیان بازار محصولات کشاورزی و ارتقای زنجیره ارزش محصولات غذایی از مزرعه تا سفره، اقدامات حمایتی متعددی را انجام داده است و این حقیقت که ایجاد، تقویت و حمایت از زنجیره تولید محصولات کشاورزی، موجب افزایش ارزش افزوده، کاهش هزینه تمام شده، رشد کیفیت محصولات و نهایتاً رونق اقتصادی جامعه می شود، انگیزه اصلی سیاست گذاران، مدیران و کارکنان این بانک برای تقویت توان حمایتی بانک از طریق توسعه، نوآوری، ارتقا و تکمیل سبد خدمات بانکی به منظور جلب رضایت مشتریان و افزایش سهم از بازار بوده است.

بر مدار نوآوری

پرداخت انواع تسهیلات برای رونق کسب و کارهای دانش بنیان، مکانیزه و روزآمد در بخش کشاورزی و صنایع وابسته از فعالیت های تولیدی در سطح مزرعه تا فرآوری محصولات، تاکید بر حفظ محیط زیست و مدیریت منابع آب، خاک و انرژی در روند تولید با حمایت از کشت های گلخانه ای و روش های نوین آبیاری، احداث سردخانه و تأمین ماشین آلات مورد نیاز، حمایت از تولیدات استاندارد و صادرات محور و پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان، برگزاری چند دوره «استارت آپ» برای معرفی کسب و کارهای دانش بنیان در بخش کشاورزی و ترغیب سرمایه گذاران، تشویق استفاده از نهاده های استاندارد و تایید شده نظیر بذور گواهی شده، عاملیت خرید تضمینی محصولات استراتژیک به ویژه گندم و ایجاد سامانه جامع خرید تضمینی گندم، حمایت از ایجاد بازارهای بورس کالایی، پرداخت تسهیلات برای توسعه کشت های قراردادی، ایجاد سامانه الکترونیکی بازارگاه نهاده های کشاورزی با هدف سهولت و سرعت تأمین نهاده ها برای دامداران و حذف واسطه گری، بیمه محصولات و تاسیسات کشاورزی و ... تنها بخشی از تلاش ها و اقدامات بانک کشاورزی برای تبدیل کشاورزی معیشتی به کشاورزی تجاری و پایدار طی ۹ دهه خدمت رسانی بوده است.

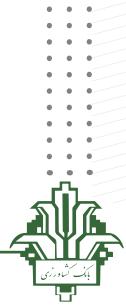
گذر از کشاورزی معیشتی به کشاورزی تجاری

از آن جا که ایجاد، تقویت و حمایت از زنجیره تولید محصولات کشاورزی موجب افزایش ارزش افزوده، کاهش هزینه تمام شده، رشد کیفیت محصولات و نهایتاً رونق اقتصادی جامعه می شود، بانک کشاورزی در سال های اخیر به طور جدی کوشیده است تا با تبدیل کشاورزی معیشتی به کشاورزی تجاری و پایدار، پرداخت انواع تسهیلات برای رونق کسب و کارهای دانش بنیان، مکانیزه و روزآمد در بخش کشاورزی و صنایع وابسته از فعالیت های تولیدی در سطح مزرعه تا فرآوری محصولات، احداث سردخانه و تأمین ماشین آلات مورد نیاز، بیمه محصولات و تاسیسات کشاورزی، حمایت از تولیدات استاندارد و صادرات محور و پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان، برگزاری استارت آپ «فین تک فارم» برای حمایت از تولیدات دانش بنیان و تشویق سرمایه گذاران، تشویق استفاده از نهاده های استاندارد و تایید شده نظیر بذور گواهی شده، عاملیت خرید تضمینی محصولات استراتژیک، حمایت از ایجاد بازارهای بورس کالایی، پرداخت تسهیلات برای توسعه کشت های قراردادی و ... از تقویت بنیان های بازار محصولات کشاورزی و ارتقای زنجیره ارزش این محصولات از مزرعه تا سفره حمایت کند.

مداخله اثرگذار در تقویت زنجیره ها

بانک کشاورزی با شناخت زنجیره های ارزش بخش کشاورزی به عنوان یک بازیگر فعال و نقش آفرین وارد زنجیره شده و سعی کرده با مشوق ها و منابع مالی، مسیر زنجیره را در مسیر کاهش قیمت تمام شده، افزایش کیفیت و ایجاد ارزش افزوده برای اجزای زنجیره هدایت کند.

مداخله بانک کشاورزی به عنوان یک حلقه زنجیره، یک مداخله معمولی نیست که تنها منابع مالی را به هر کدام از حلقه های زنجیره تزریق کند، بلکه بانک کشاورزی، در این پروسه یک مداخله تخصصی دارد و سعی می کند منابع مالی به شیوه ای هدایت شده به این زنجیره تزریق کند که در نهایت کاهش قیمت تمام شده محصول و کیفیت بالاتر را به هم رده داشته باشد. به عنوان نمونه بانک یک مجموعه صنایع تبدیلی محصول عسل را به عنوان سرشاخه زنجیره قرار داده و او را حمایت مالی می کند که بازار خرید صد درصدی محصول زنبوردار باشد. در عین حال نهاده های مورد نیاز زنبوردار را هم به صورت عمده تهیه کرده و در اختیار او قرار دهد. در این شرایط هم نهاده های تولید با قیمت پائین تری به دست زنبوردار می رسد و هم می داند هر میزان هم عسل تولید کند، مشکلی از بابت فروش محصول خود ندارد و بازارش تأمین است. این رویه در واقع مداخله تخصصی بانک کشاورزی در زنجیره است که می تواند اهداف زنجیره را محقق کرد و بستر توسعه و شکوفایی زنجیره را فراهم کند.

پیش‌بینی‌هایی از بازار جهانی کشاورزی قراردادی تا سال ۲۰۳۰

بازار ۸۰ میلیارد دلاری

بازار جهانی کشاورزی قراردادی که در سال ۲۰۲۲ به ۵۷ میلیارد دلار رسید، پیش‌بینی می‌شود با رشد متوسط ۳/۷ درصد در سال ۲۰۳۰ از ۸۰ میلیارد دلار هم فراتر رود؛ وب‌سایت جهانی تحقیقات بازار Market Research در مقاله‌ای که اخیراً منتشر کرده مبسوط به کشاورزی قراردادی و جایگاه آن در تامین غذای جهان پرداخته است؛ داده‌های این گزارش حکایت از افزایش پیوسته سهم کشاورزی قراردادی در بازار تامین و عرضه بخش کشاورزی دارد. محورهای برجسته این گزارش در تحریریه «پیام مهر» گردآوری و برگردان فارسی شده است؛ بخوانید.

کشاورزی قراردادی چیست و چقدر اهمیت دارد؟

کشاورزی قراردادی یک مدل کشاورزی است که در آن کشاورزان و شرکت‌های کشاورزی یا خریداران، توافق‌نامه‌های رسمی برای تولید و عرضه محصولات یا دام‌های خاص منعقد می‌کنند. هدف این عمل ایجاد یک مشارکت سودمند متقابل بین دو طرف است که به موجب آن شرکت منابع ضروری مانند بذر، کود، راهنمایی فنی و حتی حمایت مالی را برای کشاورزان فراهم می‌کند.

کشاورزی قراردادی می‌تواند چندین مزیت از جمله کاهش خطرات تولید برای کشاورزان، بازارهای مطمئن برای محصولات آنها، دسترسی بهتر به شیوه‌های کشاورزی مدرن و افزایش پتانسیل درآمد را ارائه دهد. علاوه بر این، می‌تواند نگرانی‌های مربوط به عدم تعادل قدرت، بهره‌کشی بالقوه از کشاورزان و نیاز به چارچوب‌های قانونی روشن برای حفاظت از منافع هر دو طرف درگیر را رفع کند. علاوه بر این، کشاورزی

قراردادی در شرایط عادلانه، به ارتباطات حمل و نقل و مکانیسم‌های نظارت مؤثر برای اطمینان از پایداری و انصاف در زنجیره تأمین کشاورزی بستگی دارد.

بازار جهانی و عوامل رشد

افزایش تقاضا برای محصولات کشاورزی و امنیت غذایی احتمالاً روندهای بازار جهانی کشاورزی قراردادی را بهبود می‌بخشد. کشاورزی قراردادی با فراهم کردن زیرساخت‌های مورد نیاز کشاورزی، نقش حیاتی در تأمین تقاضا دارد. تجارت کشاورزی، پردازشگرها و خرده‌فروشان را قادر می‌سازد تا محصولات کشاورزی پایدار و قابل اطمینان را ارائه دهند. کشاورزان را تشویق می‌کند تا شیوه‌های کشاورزی بهتر، از جمله استفاده از فناوری مدرن، محصولات کارآمد و روش‌های تولید را اتخاذ کنند. این منجر به افزایش تولید و اطمینان از دسترس بودن مواد غذایی می‌شود. ثانیاً، کشاورزی قراردادی اغلب بر محصولات یا دام‌های خاصی متمرکز می‌شود که تقاضای بالایی دارند و کشاورزان با امضای قراردادهای توسط سیگنال‌های بازار برای تولید محصولات مورد نیاز خود هدایت می‌شوند.

یکی دیگر از محرک‌های رشد قابل توجه بازار کشاورزی قراردادی، افزایش تقاضای بازار برای محصولات کشاورزی قابل ردیابی و با کیفیت بالا است. مصرف‌کنندگان در مورد منشأ، کیفیت و ایمنی غذایی که مصرف می‌کنند آگاه‌تر می‌شوند. این روند شرکت‌های کشاورزی و خرده‌فروشان را بر آن داشته است تا به دنبال منابع قابل اطمینان محصولی باشند که بتوانند استانداردهای کیفیت دقیق را رعایت کنند و قابلیت ردیابی را در سراسر زنجیره تأمین فراهم کنند.

تمرکز کشورهای توسعه‌یافته بر کشاورزی قراردادی

در آمریکای شمالی، بازار کشاورزی قراردادی در خط مقدم نوآوری کشاورزی قرار دارد که توسط راه‌حل‌های تکنولوژیکی پیشرفته و ترجیحات مشتری در حال تکامل هدایت می‌شود. تجارت‌های کشاورزی و کشاورزان با استفاده از فناوری‌های پیشرفته مانند هواپیماهای بدون سرنشین، تصاویر ماهواره‌ای و تجزیه و تحلیل داده‌ها برای بهینه‌سازی مدیریت محصول، با یکدیگر همکاری می‌کنند تا کشاورزی دقیق را پیاده‌سازی کنند. این نوآوری‌ها، بهره‌وری منابع و پایداری را بهبود می‌بخشد و تقاضای رو به رشد برای محصولات قابل ردیابی و با کیفیت بالا را برآورده می‌کند. از آنجایی که مصرف‌کنندگان شفافیت و شیوه‌های سازگار با محیط‌زیست را در اولویت قرار می‌دهند، کشاورزی قراردادی در آمریکای شمالی به عنوان مدلی برای استفاده از فناوری برای پاسخگویی به تقاضاهای بازار در حال ظهور است و در عین حال تضمین می‌کند که زنجیره‌های تأمین کشاورزی کارآمدتر و پاسخگو شوند. اروپا نیز به صنعت کشاورزی قراردادی نگاه قابل توجهی دارد و بازار اروپا با تعهد به کشاورزی پایدار و تضمین امنیت غذایی هدایت می‌شود و کشاورزی قراردادی این مسیر را هموار می‌کند.

بازخوانی تجربه‌های جهانی کشاورزی قراردادی

تامین امنیت غذا بر پایه دوازش کلیدی

هر چند کشاورزی قراردادی ادبیات جدیدی در اقتصاد کشاورزی نیست و از دیرباز در کشورهای مختلف عملیاتی شده است؛ اما بررسی تجربه‌های جهانی نشان می‌دهد که اجرای طرح کشاورزی قراردادی می‌تواند منجر به توسعه و رونق بخش کشاورزی باشد.

با تغییرات و پیشرفت تکنولوژی و افزایش نیازهای مدیریتی زمین کشاورزی، سرمایه مورد نیاز برای تولید اقتصادی افزایش یافت؛ اما به علت محسوس نبودن تغییر کیفیت محصول، قیمت‌ها در بازار افزایش نیافت؛ در نتیجه کشاورز از طرفی با توجه به قیمت بالای تجهیزات کشاورزی با هزینه‌های گزافی جهت تولید روبرو بود و از سمت دیگر بازار افزایش قیمت محصولات را پس می‌زد. در این شرایط خریداران (صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته‌بندی) کشاورزی قراردادی را با خلق ۲ ارزش حیاتی کلید زدند. ارزش اول این بود که تمامی محصولات کشاورز را پیش خرید می‌کردند؛ در واقع ریسک بازاریابی کشاورز را برداشته و کشاورز را از سود خود خاطر جمع می‌کردند. ارزش دیگر نیز تأمین نهاده‌ها و امکانات مورد نیاز کشاورز، از قبیل بذر، نهال، سم، کود، دانش و تجهیزات مکانیکی بود. تأمین موارد ذکرشده از این جهت که خریدار با تعداد زیادی کشاورز در تعامل است و در نتیجه می‌تواند این کالاها و خدمات را ارزان‌تر تهیه کند، برای خریدار اقتصادی است. با خلق این ۲ ارزش، کشاورزان به کشاورزی قراردادی متمایل شدند و رشد کشاورزی قراردادی شدت گرفت. در ادامه ۲ تجربه جهانی در این رابطه را مرور می‌کنیم.

ایتالیا

در ایتالیا از کشاورزی قراردادی به عنوان ابزاری برای بهینه سازی زنجیره تأمین بهره برداری می‌شود و طی پژوهشی پاتولوژیک یا آسیب شناسانه که در سال ۲۰۱۷، در خصوص زنجیره تأمین گندم دوروم برای کارخانجات تولید پاستا انجام داده‌اند، به این نتیجه رسیدند که کشاورزی قراردادی به زارعین ایتالیایی کمک کرده است تا با همکاری با تجار و همچنین کارخانجات مواد غذایی، بتوانند بهتر و سریع‌تر تقاضاهای نهفته بازار را متوجه شوند و از این طریق به مزیت رقابتی دست یابند که برای طرفین قرارداد سود متقابل به بار می‌آورد. نتایج این تحقیقات مویید آن بود که درآمد مزارع یکپارچه و بزرگ به نسبت قابل توجهی بیش‌تر از مزارع خرد و کوچک است. با اینکه صنایع کشاورزی طرف قرارداد به هر دو نوع زارع (صاحبین قطعات یکپارچه و مالکین اراضی خرد) خدمات مشابهی در طول کاشت، داشت و برداشت ارائه می‌دادند (مانند اعتبار، مشاوره فنی، خرید با قیمت تضمینی، بیمه)، ولی مالکین اراضی خرد اغلب صاحبان صنایع طرف قرارداد را در اجرای تعهدات خود ناامید می‌کردند. چرا که آنان نمی‌توانستند حجم محصول مورد تعهد خود را تأمین نمایند؛ بنابراین بسیاری از صاحبان صنایع ترجیح می‌دهند که با مالکین اراضی با اندازه بزرگ یا متوسط قرارداد ببندند و این امر باعث به حاشیه کشیدن کشاورزان خرد پا می‌شد و متأسفانه مداخلات حمایت دولتی نیز در تشویق کشاورزان خرد پا به کشاورزی قراردادی بی اثر بوده است.

نتایج مطالعه حاکی از آن است که بین میزان وابستگی مزارع به یارانه و تولید بازار مدار رابطه معکوس وجود دارد. یعنی هرچه قدر زارع کمتر یارانه بگیرد، تولیداتش بهتر و بازار مدارتر خواهد بود. این امر ما را به نتیجه می‌رساند که یارانه‌هایی که دولت ایتالیا بر اساس سیاست جامع کشاورزی جامعه اروپا (CAP) به کشاورزان می‌دهد، تأثیری تحریف شده و معکوس بر کشاورزان دارد. بدین معنی که زارعی که به یارانه وابسته هستند ترجیح می‌دهند از مسیرهای طولانی‌تری محصول خود را به بازار مصرف برسانند. ولی صاحبان مزارع یکپارچه محصول خود را مستقیماً به صاحبان صنعت فرآوری می‌فروشند و این امر باعث بیمه شدن این زارعین در برابر ریسک‌های بازار و ثبات در آمد می‌شود، بنابر این ترجیح می‌دهند بیشتر به کیفیت محصولات خود توجه کنند. بر اساس این پژوهش، آموزش کشاورزان در زمینه بازاریابی تا اندازه‌ای می‌تواند مشارکت آنان را در کشاورزی قراردادی افزایش دهد، ولی سن و جنسیت تأثیر چندانی ندارد.

هند

مطالعات کشاورزی قراردادی در هند در سال ۲۰۱۸، نشان داد که کشت آلوئه‌ورا از طریق کشاورزی قراردادی هم افزایش عملکرد (۲۵-۳۰ تن در هر دو هکتار) و در نتیجه افزایش در آمد برای کشاورزان خرده پا را به همراه دارد و هم از طریق کنترل کیفی برای صنایع دارویی و غذایی کشور سود هنگفتی را به بار می‌آورد.

در هند شرکت پیسیکو (PepsiCo) یکی از اولین طلایه داران کشاورزی قراردادی است. این شرکت در سال ۱۹۹۷، کارخانه فرآوری گوجه فرنگی را در ایالت پنجاب تأسیس نمود و به منظور تضمین محصول خود اقدام به عقد قرارداد با کشاورزان محلی برای تأمین گونه‌های لازم تولید سس گوجه فرنگی (کچاپ) نمود. البته ما با تجاری با پیامدهای منفی بر استانداردهای زندگی زارعین نظیر مطالعه منتشر شده اخیر پژوهشگران دپارتمان کشاورزی دانشگاه آلا باما نیز روبرو هستیم، این محققین طی تحقیقی مشترک با محققین دانشکده کشاورزی دانشگاه ملی بنین و همچنین دپارتمان اقتصادی دانشکده مردم شناسی دانشگاه کوتونوس این کشور، در سال ۲۰۲۰، از تکنیک همسان سازی گرایش (PSM) و پارامتر تأخیر ترکیبی استفاده کردند تا با خنثی نمودن هرگونه سوگیری انتخابی، تأثیرات مشارکت برنجکاران در کشاورزی قراردادی را بررسی کنند.

نتایج این پژوهش موید آن است در صورتی که درآمد کشاورزان خرده پا، تنها وابسته به کشت تک محصولی (در این مطالعه برنج) باشد، کشاورزی قراردادی باعث کاهش در آمد خانوار به میزان ۱ درصد و کاهش میزان امنیت غذایی (از نظر کمی و کیفی) به میزان ۶۰.۶۴ درصد خواهد شد؛ بنابراین کشاورزی قراردادی به عنوان یک سیاست واحد، برای اقشار آسیب پذیر ساکن در مناطق حاشیه‌ای نه تنها پایداری معیشت برنجکاران را تأمین نخواهد کرد بلکه به آن آسیب می‌رساند؛ بنابراین همه تجارب‌های بین المللی حاوی پیامدهای مثبتی برای جامعه کشاورزی نیست و بلکه با دقت باید پایش جدی در منظومه پیامدها منظور داشت.

مراسم هفته پژوهش و قدردانی از پژوهشگران برتر بانک کشاورزی برگزار شد

تاکید بر نتیجه‌محوری و عمل‌گرایی

رویکرد تخصصی و توسعه‌ای بانک کشاورزی در ۹۰ سال گذشته تجربه‌ای انباشته و دانش‌محور را در بانک کشاورزی به وجود آورده که با تکیه به ظرفیت‌های پژوهشی، روز به روز می‌شود و بانک را در مسیر توفیق هدایت می‌کند. به همین رو به مراحت باید عنوان کرد که پژوهش همواره رکنی بنیادی در بانک کشاورزی به شمار می‌رفته و توجه خاصی روی این مقوله بوده است.

هفته پژوهش در بانک کشاورزی

فرشید فرخ نژاد مدیرعامل بانک کشاورزی در مراسمی که به مناسبت هفته پژوهش و قدردانی از پژوهشگران برتر این بانک برگزار شد، بر ضرورت انجام پژوهش‌های نتیجه‌محور تأکید و اجرا و پیاده‌سازی این نتایج را عاملی در جهت پویایی و شکوفایی فعالیت‌های بانک عنوان کرد. فرخ نژاد در این مراسم با بیان این که در بانک کشاورزی تمام فرآیندها باید زمینه‌ساز افزایش سطح کمی و کیفی خدمات شود و حوزه پژوهش نیز از این قاعده مستثنی نیست، خاطر نشان کرد که هدف نهایی تمام برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات حوزه پژوهش بانک، از طرح مسئله تا اجرای پیشنهادها، افزایش سطح خدمات بانک و بالا بردن میزان رضایت مشتریان است.

وی ارائه پرسش‌های مناسب و ترسیم مسیر دستیابی به اهداف را جزء نخستین اقدامات لازم در فرآیندهای پژوهشی بانک دانست و افزود: «دستیابی به موقع به اهداف» یک رکن اساسی

در مسیر پیاده سازی نتایج پژوهش ها و اجرای پیشنهادها است که غفلت از آن می تواند اثرات مثبت زحمات پژوهشگران را تا حد زیادی خنثی کند. با این منطق و چارچوب از هرگونه اقدام پژوهشی حمایت می کنیم و در این مسیر، ارتباط دوسویه مستمر، مثبت و سازنده میان مدیران عالی بانک و همکاران پیشرو در زمینه پژوهش و ارائه دهندگان پیشنهادات راهبردی، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

شایان ذکر است همزمان با هفته پژوهش، مراسم قدردانی از پژوهشگران برتر بانک کشاورزی و صاحبان بهترین ایده ها در این بانک با حضور مدیرعامل، اعضای هیأت مدیره، روسای ادارات و افراد منتخب در حوزه های مربوطه برگزار و طی آن، از پنج نفر از پژوهشگران برتر و پنج نفر از صاحبان برترین ایده ها در نظام پیشنهادات، با اهدای لوح و جوایز نقدی قدردانی شد.

جایگاه و اهمیت پژوهش در بانکداری

با گذر زمان و انباشت دستاوردهای تجربی و فکری بشر، به تدریج علوم گوناگون پدید آمد و ساختار نظام مند اندیشه و تحلیل شکل گرفت. با به کارگیری نتایج تحلیل ها و آرا و عقاید، چهره و کیفیت زندگی تغییر اساسی یافت؛ گسترش شهرنشینی، تغییر مرکز ثقل اقتصادی از فعالیت های کشاورزی به تولیدات صنعتی و بزرگ مقیاس و سپس به خدمات و تجارت و معرفی ابداعات کاربردی، مهم ترین مراحل طی شده در این مسیر بوده است.

در دهه های اخیر ظهور ادوار گوناگون جهانی شدن اقتصادها و گسترش پرشتاب تعاملات فنی و مالی شد جهان روزبه روز شرایط همگون تری یابد. نوع ارتباطات و گستره اطلاع عموم مردم از دستاوردها و رویدادهای دیگر نقاط جهان به گونه ای است که هم اکنون نمی توان بخشی

از خدمات مالی را به مشتریان ارائه نکرد یا به استانداردها و شیوه‌های قدیمی در پاسخ‌گویی به نیازهای مشتری (در سطح خرد) و مدیریت عمومی (در سطح کلان) بسنده کرد. طبعاً نظام بانکی و خدمات مالی نیز از تحولات مذکور مستثنا نیست. حجم بالای مرادوات مالی و جریان وسیع و پر حجم نقل و انتقال منابع در سطح بین‌الملل در بستر نرم‌افزاری نهادهای مالی و امکانات پرداخت الکترونیکی، بین کشورها جابه‌جا می‌شود. طیف متنوع ابزارهای پرداخت و نگهداری دارایی با درجه نقدپذیری گوناگون، انواع خدمات بانکی قابل استفاده در فضای اینترنت و قابلیت جابه‌جایی، بدون توجه به مرزهای جغرافیایی، ابعاد جدیدی به بانکداری بین‌المللی بخشیده است.

نظام اقتصاد کلان کشور توسط مجموعه‌ای از تصمیمات سیاستی اداره می‌شود که باید در چهارچوب یک نگرش ذهنی منسجم و کارآمد اتخاذ گردند. این تصمیمات در حوزه‌های گوناگون باید هم‌راستا، هم‌افزا و متناسب با مقتضیات انتخاب شوند تا در نتیجه تعامل با شرایط برون‌زای پیرامونی و محیط داخلی، مجموعه اهداف اقتصادی و غیراقتصادی به‌نحو مؤثری دنبال شود. بدیهی است هر اندازه شدت تاثیرگذاری مسائل برون‌زا و پیچیدگی آن‌ها بیشتر باشد، قدرت تاثیرگذاری سیاست‌گذار اقتصادی بر روند حرکت متغیرها محدودتر خواهد بود. به تبع آن، شیوه‌های مورد عمل سیاست‌گذاران ارشد اقتصادی در اتخاذ نوع راهبردها نیز باید حسب محدودیت‌های تحمیل شده پیرامونی اصلاح و تعدیل گردد. بنابراین تمرکز مطالعات و پژوهش‌ها بر موضوعات کاملاً کاربردی، تنگناهای کنونی و واقعیات ملموس، نتایج به‌مراتب قابل استفاده‌تری نسبت به موضوعات آرمانی و معطوف به حل مشکلات بلندمدت اقتصاد در بردهارد. همچنین تلفیق پژوهش و علم‌اندوزی با روش‌های جاری و وظایف روزمره بدنه کارشناسی بانک‌ها و بانک مرکزی می‌تواند جریان مستمری از خلاقیت و بهبود شیوه‌های خدمت‌رسانی را در بانک‌ها ایجاد کند و دستاوردهای آن در قالب شاخص‌های عملکردی نظام بانکی نمایان شود.

ویژگی‌های یک پژوهشگر موفق

یک پژوهشگر موفق نگاهی کنجکاو و موشکافانه به پدیده‌های اطراف خود دارد. او نسبت به آن چه در اطرافش می‌گذرد حساس است و ذهنی پویا و پرسشگر دارد. ذهن پرسشگر او همواره در جهت یافتن پاسخ‌های تازه برای پرسش‌های موجود است. هم‌چنین، او برای انجام موفقیت آمیز پژوهش خود، از روش‌های علمی و پذیرفته شده استفاده می‌کند.

علاوه بر آن، یک پژوهشگر موفق از مهارت لازم برای یافتن منابع اطلاعاتی مورد نیازش برخوردار است. این منابع از محل‌های مختلف مثل کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و شبکه‌های رایانه‌ای ملی و بین‌المللی به دست می‌آیند. او به خوبی می‌تواند در این منابع به جستجو بپردازد و با مطالعه پیشینه پژوهشی موضوعی که در آن زمینه فعالیت می‌کنند به درک روشنی نسبت به گذشته آن موضوع دست یابد.

پژوهشگران موفق به کار گروهی در طرح‌های پژوهشی بها می‌دهند و تلاش می‌کنند پژوهش خود را با همکاری یکدیگر انجام دهند. هم‌چنین، آنان نتایج یافته‌های خود را به نحو مؤثری منتشر ساخته و در اختیار سایر محققان قرار می‌دهند. آنان نسبت به توسعه مرزهای دانش احساس مسئولیت کرده و لحظه‌ای از تلاش در جهت ارتقاء مهارت‌های علمی خویش باز نمی‌ایستند.

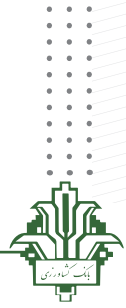

پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج و فرزندآوری در بانک کشاورزی

تسهیل شرایط ازدواج، تحکیم بنیان خانواده

بانک کشاورزی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا پایان آذرماه، بالغ بر ۸۷ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج و فرزندآوری به ۶۳ هزار نفر از متقاضیان پرداخت کرده است. در راستای تسهیل شرایط ازدواج، تحکیم بنیان خانواده و جوانی جمعیت، شعب این بانک در سراسر کشور طی نه ماهه ابتدای سال جاری ۳۲ هزار و ۵۸۲ فقره تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به مبلغ ۶۷ هزار و ۱۱۷ میلیارد ریال و نیز ۳۰ هزار و ۴۱۸ فقره تسهیلات قرض الحسنه فرزندآوری به مبلغ ۲۰ هزار و ۱۶۲ میلیارد ریال به متقاضیان و واجدان شرایط پرداخت کرده‌اند.

**با تامین مالی و
مشارکت بانک
کشاورزی در
استان های زنجان و
گلستان محقق شد**

بهره برداری از ۲ طرح ملی

بهره برداری از گاوداری ۲۵۰۰ رأسی استان گلستان

همزمان با دومین سفر استانی رئیس جمهور به استان گلستان و با حضور سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصاد و دارایی، طرح گاوداری ۲۵۰۰ رأسی «کشت و صنعت بشارت میانکاله» با مشارکت ۲ هزار میلیارد ریالی بانک کشاورزی به بهره برداری رسید.

فاز نخست این واحد تولیدی روز پنجشنبه ۳۰ آذرماه با حضور وزیر اقتصاد و دارایی، نمایندگانی از وزارت جهاد کشاورزی و بانک کشاورزی و همچنین جمعی از مقامات کشوری و استانی آغاز به کار کرد. طرح مذکور که بزرگترین گاوداری شمال کشور است، با مشارکت بانک کشاورزی و پرداخت اعتبار ۲ هزار میلیارد ریالی توسط این بانک، در شهرستان کردکوی از توابع استان گلستان به بهره برداری رسید.

فاز نخست این واحد تولیدی با ظرفیت تولید سالانه هزار تن شیر و ۱۵۰ تن گوشت و همچنین اشتغالزایی ۱۴۰ نفر به بهره برداری رسیده است که در فاز دوم از هزار رأس گاو شیری به ۲ هزار و ۵۰۰ رأس افزایش خواهد یافت.

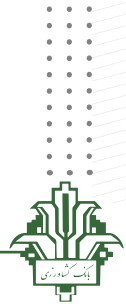
**با مشارکت بیش از ۶
هزار میلیارد ریالی بانک
کشاورزی، دو طرح
بزرگ بخش کشاورزی
در مقیاس ملی در
استان های زنجان و
گلستان به بهره برداری
رسید؛ این دو طرح ضمن
اثر بخشی بالادر تامین
امنیت غذایی کشور،
فرصت اشتغالزایی پایدار
و مستقیم را برای قریب
۶۰۰ نفر را فراهم می آورد.**

بهره‌برداری از گلخانه ۳۰ هکتاری استان زنجان

با مشارکت و حمایت تسهیلاتی بانک کشاورزی یک واحد گلخانه ۳۰ هکتاری تولید سبزی و صیفی در استان زنجان به بهره‌برداری رسید و سالانه ۱۲ هزار تن به ظرفیت کشت صیفی و سبزیجات این استان اضافه شد. مبلغ چهار هزار میلیارد ریال از هزینه‌های راه‌اندازی این طرح در قالب تسهیلات بانک کشاورزی تأمین و پرداخت شده است و با تکمیل و راه‌اندازی آن، علاوه بر افزایش سالانه ۱۲ هزار تن تولید صیفی و سبزیجات، زمینه اشتغال ۴۵۰ نفر به صورت مستقیم فراهم خواهد شد. طرح تولیدی مذکور با استفاده از آخرین فناوری‌های روز دنیا به صورت سازه مدرن شیشه‌ای و با سیستم کشت هیدروپونیک در شهرستان ابهر از توابع استان زنجان به بهره‌برداری رسیده و محصولات تولیدی آن علاوه بر تأمین بخشی از نیاز داخلی، در بازارهای صادراتی نیز عرضه خواهد شد.

این گزارش می‌افزاید، در روش کشت هیدروپونیک که به آن کشت بدون خاک نیز گفته می‌شود، برای رشد گیاهان از محلول غنی از مواد مغذی با پایه آب استفاده می‌شود و ریشه گیاهان بدون خاک و توسط موادی مانند پیت موس، گلوله‌های رسی، پرلیت، پشم سنگ و ... محافظت می‌شود.

ریال دیجیتال به زودی عملیاتی می‌شود

از رمزارز ملی چه می‌دانیم؟

رمزارز ملی که امروز آن را ریال دیجیتال می‌نامیم، مبحثی پیچیده و چندوجهی است که نیازمند تحلیل و بحث فعال متخصصان در حوزه‌های حقوقی، اقتصادی و اجتماعی است. رمزارز ملی پرسش‌هایی را در رابطه با سیاست‌های پولی، عملکرد بانک مرکزی، سیستم‌های پرداخت و همچنین ثبات مالی و مبنای قانونی و مقررات مطرح می‌کند که هر کشوری بسته به شرایط خاص خود باید مزایا و معایب پرونده ارز دیجیتال بانک مرکزی را بسنجد. نوشتار حاضر به قدر بضاعت، پاسخگوی بخش بنیادی این پرسش‌ها چون چیستی، مفهوم و ضرورت وجودی آن است.

ریال دیجیتال چه چیزی است و چه چیزی نیست؟

پیش از هر کاری لازم است تا مفهوم ریال دیجیتال را روشن کنیم. ریال دیجیتال، واحد پولی یا ارزی جدیدی نیست و در واقع نسخه الکترونیکی ریالی است که همین الان هم در حساب بانکی ما وجود دارد و کارکرد آن مانند اسکناس است. ریال دیجیتال همان پول قانونی کشور بوده و بدهی بانک مرکزی به مردم محسوب می‌شود. تا اینجا متوجه می‌شویم که با پول دیجیتالی کم نوسان روبرو هستیم و هر واحد ریال دیجیتال ارزشی برابر با ۱ ریال خواهد داشت. بنابراین عبارتهایی مثل رمزارز بومی یا رمزریال چندان صحیح نیستند. چون همانطور که گفتیم ریال دیجیتال، شکل یا فرم دیجیتالی ریال است که توسط بانک مرکزی صادر و مدیریت می‌شود و فرم جدید پولی نیست. این شکل پول، از نظر عرضه و ارزش تحت تاثیر سیاست‌های پولی، مازاد تجاری و بانک مرکزی کشور قرار دارد. اما ریال دیجیتال چه چیزی نیست؟

ریال دیجیتال

بانک کشاورزی با مجوز بانک مرکزی به عنوان عضو متولی زیست بوم ریال دیجیتال انتخاب شد و به زودی نسبت به عملیاتی کردن ریال دیجیتال (رمز ریال) در اپلیکیشن باران اقدام خواهد کرد.

به زودی و پس از عملیاتی شدن ریال دیجیتال در اپلیکیشن باران، متقاضیان می‌توانند با ثبت نام در این اپلیکیشن و شارژ کیف پول، ریال دیجیتال تهیه کنند.

انجام خریدهای روزانه از طریق پذیرندگان پشتیبانی کننده ریال دیجیتال، خرید شارژ، پرداخت قبوض، خرید بسته اینترنتی، انتقال اعتبار به دیگران و انجام سایر خدمات مالی و بانکی از کاربردهای ریال دیجیتال است.

در حال حاضر با مجوز بانک مرکزی، چهار بانک کشاورزی، ملی، ملت و تجارت به عنوان اعضای متولی زیست بوم ریال دیجیتال کشور، نسبت به انجام مراحل پیاده سازی ریال دیجیتال در اپلیکیشن‌های خود اقدام کرده‌اند.

این فرم پول، ارزش مستقلی نداشته و ارزش آن توسط بازار تعیین نمی‌شود. همچنین ریال دیجیتال مشابه بیت کوین یا هر نوع رمزارز غیرمتمرکز دیگری نیست که توسط جامعه خودمختار و مستقل مدیریت می‌شوند. بنابراین ریال دیجیتال شکل دیگری از پول است؛ نه یک روش پرداخت. ریال دیجیتال را باید اسکناسی فرض کرد که قابل برنامه‌ریزی است. بدین معنا که قانون‌گذاران می‌توانند آن را مسدود کرده و حتی بسوزانند.

تجربه‌های جهانی تولید رمزارز ملی

کشورهای زیادی در گذشته تولید ارز دیجیتال ملی خود را آغاز کردند. بعنوان مثال کشور مالزی ارز دیجیتال ملی خود را که با احکام شریعت منطبق است با پشتوانه طلا تولید کرد و کشور ونزوئلا در سال ۲۰۱۸ برای دور زدن تحریم‌های آمریکا ارز دیجیتال ملی خود را با نام پترو با پشتوانه نفت معرفی کرد. در گزارش اولیه منتشر شده، عنوان شده بود که پترو توکنی بر بستر اتریوم است. اما روز بعد این خبر حذف شد و پترو به پلتفرم بلاکچین NEM پیوست. پترو با اهدافی چون ثبات اقتصادی و استقلال مالی ونزوئلا و ایجاد یک سیستم مالی بین‌المللی آزادتر، متعادل‌تر و عادلانه‌تر شروع به کار کرد و پشتوانه آن نفت بود. روسیه، چین و کره شمالی دیگر کشورهایی بودند که کار بر روی CBDC خود را در آن زمان در دستور کار قرار دادند.

کاربرد ریال دیجیتال چیست؟

بانک مرکزی بارها اعلام کرده که هدف از ریال دیجیتال، تبدیل اسکناس به یک موجودیت قابل برنامه‌ریزی است. در دومین پیش‌نویس سند ریال دیجیتال، بانک مرکزی هدف خود از طراحی ریال دیجیتال را چنین شرح می‌دهد:

بانک‌های مرکزی با اهداف مختلفی اقدام به توسعه پول دیجیتال می‌نمایند، که از جمله آنها می‌توان به مواردی همچون، پاسخ به نیازمندی پرداخت‌های آتی در اقتصاد دیجیتال، بهبود کارایی ابزارهای پرداخت نوین، افزایش دسترسی‌پذیری پول بانک مرکزی، مدیریت اثرات کاهش بکارگیری اسکناس در جامعه، توسعه ابزارهای پرداخت بین‌المللی با سایر کشورها، توسعه تابآوری ابزارهای پرداخت، نیل به اهدافی خاص در حوزه سیاست‌گذاری پولی و در مواردی مدیریت مخاطرات ناشی از رواج پول‌های خصوصی اشاره کرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز در گام نخست، با هدف بسترسازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور و پاسخ به نیازمندی‌های مربوط به حوزه پرداخت در اقتصاد دیجیتال، اقدام به توسعه ریال دیجیتال می‌کند.

همانطور که مشاهده می‌کنید بانک مرکزی از ریال دیجیتال به عنوان ابزار پرداخت بین‌المللی یاد می‌کند. این در حالی است که در همین سند گفته شده که این فرم پول تنها برای پرداخت‌های داخل کشور کاربرد داشته و در فازهای اولیه تبادلات بین بانکی را در مقیاس کوچک امکان‌پذیر می‌کند. ضمن اینکه در شماتیکی که برای زیرساخت‌های فنی این پول دیجیتال بانک مرکزی تصویر شده، در ارتباط بین اعضا و کاربران جایگاه پرداخت بین‌المللی مشخص نیست.

مورد بعدی، اشاره سند به بهبود کارایی ابزارهای پرداخت نوین است. در همین سند آمده که هر کاربر برای استفاده از ریال دیجیتال باید کیف پول خود را فعال کند. طبق دریافت‌های ما این کیف پول‌ها مشابه موبایل بانک هستند و پس از احراز هویت، توسط بانک برای کاربران فعال می‌شوند. در تصویر زیر می‌توانید ارتباطات کلی نظام پرداخت خرد مبتنی بر ریال دیجیتال را مشاهده کنید. به نظر می‌رسد که در این طرح قشر ضعیف جامعه نادیده گرفته شده‌اند؛ به عنوان مثال، افرادی که به دلیل فقر یا عدم دسترسی به فناوری قادر به راه‌اندازی کیف پول نیستند، ممکن است در آینده از دسترسی به خدمات مهم بانکی محروم شوند.

ریال دیجیتال: چالش‌ها و فرصت‌ها

با پیشرفت علوم و ظهور فناوری‌های جدید، به‌ویژه پیشرفت در حوزه علوم ارتباطات و رمزنگاری، و به‌خصوص بعد از بحران مالی جهانی ۲۰۰۸ شاهد فراگیری پدیده‌هایی مانند پول دیجیتال و رمز پول در عرصه اقتصاد جهانی هستیم. فراگیری روزافزون پول‌های دیجیتال و تلاش‌هایی که برای جایگزینی نظام مالی-بانکی فعلی از طرف شرکت‌های خصوصی و فعال در عرصه فناوری صورت می‌گیرد، تبعات جدی بر نظام پولی و در نتیجه حاکمیت پولی و تأثیرات سیاست پولی کشورها دارند. این تبعات در کنار کاربردهایی که این پدیده‌ها در حوزه نظارت و قاعده‌گذاری دارند، لزوم به‌کارگیری آنها از طرف دستگاه‌های حاکمیتی و قاعده‌گذار، به‌ویژه بانک‌های مرکزی، را در راستای اهداف حاکمیتی و نظارتی بیشتر کرده است. به همین روست که عرضه رمز ارز ملی ایران یا همان ریال دیجیتال در دستور کار قرار گرفته است.

نویسنده حاضر که برگرفته از گزارش پژوهشی و بلند «پول دیجیتال بانک مرکزی: مرور ادبیات و تجارب با تمرکز بر کاربرد آن در پرداخت‌های خرد»، تهیه شده در دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس است، چالش‌ها و فرصت‌های ریال دیجیتال را مورد واکاوی قرار می‌دهد.

چالش‌های انتشار پول دیجیتال

این بخش چالش‌ها و ریسک‌هایی که پول دیجیتال بانک مرکزی به‌صورت ذاتی دارا بوده یا روش پیاده‌سازی آن می‌تواند ایجاد کند را توصیف می‌کند. از آنجاکه در خصوص پول دیجیتال بانک مرکزی مطالعات دقیق و تجربیات کافی وجود ندارد، تعیین دقیق و صریح پیامدهای انتشار آن و هزینه‌های بالقوه‌ای که می‌تواند ایجاد کند، ممکن نیست. از اینرو علاوه بر نیاز وافر به تحقیق و پژوهش در این حوزه، پیاده‌سازی آزمایشی مدل‌های عملیاتی در سطوح بخشی و خرد برای تعیین هرچه دقیق‌تر پیامدهای انتشار آن ضروری است. برخی از مهمترین چالش‌های انتشار پول دیجیتال بانک مرکزی عبارتند از: پیچیدگی‌های عملیاتی و ریسک تهدیدات سایبری، تهدید ثبات نظام بانکی و دوگانه حفظ حریم خصوصی و رعایت الزامات ضد پولشویی. این ریسک‌ها و هزینه‌ها با جزئیات بیشتر در ادامه بررسی می‌شوند.

۱. پیچیدگی‌های عملیاتی و ریسک تهدیدات سایبری

پول دیجیتال بانک مرکزی، مانند تمام سیستم‌های پرداخت الکترونیکی، ممکن است در معرض تهدیدات امنیت سایبری، اختلالات عملیاتی و نقض حریم خصوصی داده‌ها قرار گیرد. اگر پول دیجیتال بانک مرکزی روی یک سازوکار جدید آزمون نشده و یا سازوکاری عاری‌ای توسعه یابد، ریسک‌ها افزایش می‌یابند. تحقق هر یک از این ریسک‌ها می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر اعتماد عمومی به پول دیجیتال بانک مرکزی و بانک مرکزی داشته باشد. به‌علاوه بانک مرکزی دارای الزامات سطح بالایی در خصوص اعتمادافزایی، مقیاس‌پذیری، توان عملیاتی، انعطاف‌پذیری نظام‌های پرداخت و سیستم‌های تسویه و ... است که تمام این الزامات در مورد پول دیجیتال بانک مرکزی نیز صدق می‌کنند.

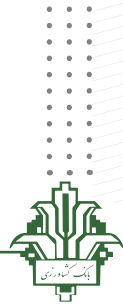

به لحاظ عملیاتی نیز پول دیجیتال بانک مرکزی نباید قادر به جعل باشد و انحصار مطلق انتشار آن باید در اختیار بانک مرکزی باشد. به‌طور مثال اگر پول دیجیتال بانک مرکزی روی فناوری زنجیره بلوک پیاده‌سازی شود، سازوکاری که در آن گره‌ها شامل نهادهای بانک مرکزی و غیر آن هستند که قدرت اعتبارسنجی یا بی‌اعتبار کردن تراکنش‌ها را دارند، گره‌های اعتبارسنجی مخرب می‌توانند تهدیدات امنیتی ایجاد کنند. آنها همچنین می‌توانند به‌واسطه پذیرش یا رد معاملاتی که مغایر با سیاست‌های بانک مرکزی است، اقتدار پولی بانک مرکزی را تضعیف کنند. بنابراین، معمولاً عملیاتی برای گره‌های غیر بانک مرکزی توصیه نمی‌شود که از قدرت اعتبارسنجی تراکنش برخوردار باشند، مگر اینکه ضرورت ایجاد کند و در این حالت نیز باید تمامی جوانب محل اقتدار و استقلال بانک مرکزی در نظر گرفته شده و رفع شود.

۲. تهدید ثبات نظام بانکی

پول دیجیتال بانک مرکزی یک رقیب جدی برای سپرده‌های بانکی خواهد بود. رقابت و ارائه گزینه‌های متعدد در بعد خدمات مالی، می‌تواند به ثبات مالی حداقل از کانال کاهش مشکل مؤسسات خیلی بزرگ برای ورشکستگی کمک شایانی کند، اما یک شوک با مقیاس بزرگ به ارائه‌دهندگان فعلی خدمات پولی - مالی ناشی از پیاده‌سازی پول دیجیتال بانک مرکزی می‌تواند موجب اختلال در ثبات مالی و قاعده‌گذاری سیاست پولی شود.

برای ارزیابی آثار پول دیجیتال بانک مرکزی بر بخش بانکداری، بانک مرکزی باید سناریوهای مختلفی را در مورد اندازه تقاضا برای پول دیجیتال بانک مرکزی و نوع دارایی که برای خرید آن استفاده می‌شود، در نظر بگیرد. با توجه به اینکه پول دیجیتال بانک مرکزی برای استفاده عموم مردم صادر خواهد شد، در حالت بدون سود به‌نوعی می‌توان آن را جایگزینی برای

پول نقد یا سپرده‌های جاری و در حالت دارای سود آن را جایگزینی برای اوراق و سپرده‌های مدت‌دار دانست.

اگر تقاضا برای پول دیجیتال بانک مرکزی بالا باشد، بانک‌ها ممکن است با خروج سپرده‌های جاری خود برای خرید پول دیجیتال بانک مرکزی مواجه شوند. با توجه به ماهیت ریسک اعتباری پایین پول بانک مرکزی، ریسک گردش مالی در مقیاس بزرگ از سمت سپرده‌های جاری به سمت پول دیجیتال بانک مرکزی ممکن است نظام بانکی را با پدیده‌ای مشابه هجوم بانکی مواجه کند. در تشریح این مسئله دو نکته لازم به ذکر است. اول اینکه حساب‌های جاری ارزانترین کانال تأمین مالی در دسترس برای بانک‌های تجاری هستند. اگر بانک‌ها بخش بزرگی از منابع خود را از دست بدهند، باید برای تأمین مالی خود به سمت استفاده از منابع پرهزینه‌تری حرکت کنند. به طور مثال یا باید با مراجعه به بازار بین‌بانکی و استقراض از آن، منابع مورد نیاز خود را تأمین کنند که در حالت حدی و زمانی که همه بانک‌ها وارد این فرایند شوند منجر به اضافه برداشت‌های متعدد سیستم بانکی خواهد شد و یا باید با افزایش نرخ سود بر روی حساب‌های جاری، انگیزه تبدیل وجوه سپرده شده به پول دیجیتال بانک مرکزی را کم‌رنگ کنند. به علاوه با افزایش هزینه تأمین مالی، بانک‌ها ممکن است سودآوری کمتری داشته باشند. از سوی دیگر بانک‌ها ممکن است با کاهش اعتباردهی یا افزایش قیمت تسهیلات، به خروج منابع خود واکنش نشان دهند. این امر می‌تواند آثار منفی بر اقتصاد حقیقی داشته و واسطه‌گری مالی بانک‌ها را تضعیف کند.

۳. دوگانه حفظ حریم خصوصی و رعایت الزامات ضد پولشویی

از مهمترین ویژگی‌های پول نقد قابلیت پرداخت ناشناس و عدم توان رهگیری جریانات مالی، عدم نیاز به تأیید نهاد ثالث برای انتقال وجه و عدم داشتن کارمزد پرداخت در آن است. از اینرو با افزایش پرداخت‌های دیجیتال، ترجیح قانونی یا مشروع برای استفاده از پول نقد توسط بخش‌های خاصی از مردم یا برای اهداف خاص دچار چالش می‌شود. با اینحال، ناشناس بودن کامل قابل قبول نیست، زیرا بانک‌های مرکزی برای برآورده کردن الزامات ضد پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم نیازمند رصد جریانات مالی و اشخاص مرتبط هستند.

اینکه کدام بازیگران به چه اطلاعاتی دسترسی داشته باشند، کاملاً برخاسته از مدل منتخب بانک‌های مرکزی برای پیاده‌سازی پول دیجیتال خود است. بانک‌های مرکزی هیچ علاقه تجاری به داده‌های کاربر نهایی ندارند و از اینرو بهتر از یک نهاد تجاری متعهد به عدم استفاده از چنین داده‌هایی برای مقاصد غیر از فرآیند عملیات پرداخت هستند. در طول زنجیره پول دیجیتال، بانک مرکزی نهادهای واسطه نیز می‌توانند اطلاعات را ذخیره کنند که این کار حتی با وجود حفظ حریم خصوصی افراد ممکن است ریسک اطلاعات نامتقارن را افزایش دهد و استفاده ابزاری از داده‌ها برای شناسایی مشتری و استراتژی‌های حذف رقیب، منجر به تضعیف رقابت و ایجاد انحصارهای چندگانه شود.

از آنجا که داده‌ها به سرعت در حال تبدیل شدن به بخش مهمی از مدل‌های کسب‌وکار بخش خصوصی هستند، سطوح بالاتر حریم خصوصی و محدودیت‌های زیاد در مقررات نیز ممکن است بر جریان درآمد نهادهای واسطه و توانایی آنها برای افزودن محصولات جدید نوآورانه تأثیر

منفی بگذارد و به‌طور بالقوه تنوع شرکت‌کنندگان در سیستم را کاهش دهد. از اینرو طراحی سطح دسترسی به داده‌ها، قوانین حریم خصوصی و ... باید شفاف و انعطاف‌پذیر باشند.

فرصت‌های انتشار پول دیجیتال

هرچند که ممکن است پول دیجیتال بانک مرکزی از نظر ساختار و معماری با سایر اشکال پول‌های دیجیتال متفاوت باشد، اما مهمترین وجه تمایز این مسئله صادرکننده آن است که تنها و تنها بانک مرکزی است. انگیزه‌های بانک‌های مرکزی برای انتشار پول دیجیتال تا حدود زیادی در کشورهای همگن مشابه است. موافقان انتشار پول دیجیتال بانک مرکزی مزایای زیادی را برای آن برمی‌شمارند که مهمترین آنها عبارتند از: افزایش شمول مالی، ایجاد ابزار جدید سیاست پولی، انعطاف‌پذیری نظام پرداخت، بهبود پرداخت‌های فرامرزی و تقویت حاکمیت پولی.

۱. افزایش شمول مالی

پول دیجیتال بانک مرکزی می‌تواند در کشورهایی که دسترسی خانواده‌ها به خدمات سیستم بانکداری محدود است، به‌عنوان جایگزینی مناسب عمل کرده و خدمات پرداخت مرتبط را ارائه و در نتیجه شمول مالی را ارتقا دهد. برخی از بانک‌های مرکزی به سناریوهایی اشاره می‌کنند که در آن پول دیجیتال بانک مرکزی ممکن است جایگزینی برای آن دسته از کاربرانی باشد که از نظر فنی ناتوان یا بی‌میل هستند (برای مثال به دلایل حریم خصوصی) تا از خدمات پرداخت بانکداری تجاری به‌شدت دیجیتالی شده (با فرض ادامه روند کاهش در استفاده از پول نقد) استفاده کنند.

ارائه یک کانال پرداخت جدید از سوی بانک مرکزی به‌عنوان یک کالای عمومی می‌تواند فرصتی را فراهم آورد تا افرادی که از دریافت خدمات مالی در زیست‌بوم فعلی نظام‌های پرداخت نادیده گرفته شده‌اند، تحت پوشش خدمات مالی قرار بگیرند. با اینکه کاربران نیاز به دسترسی به فناوری زیربنایی و دانش فنی دارند که می‌تواند محدودیتی برای برخی افراد باشد و در نهایت آنها را مستثنی کند، اما پول دیجیتال بانک مرکزی پتانسیلی دارد تا مناطق محروم را قادر به دسترسی به یک کانال پرداخت دیجیتال کند. این امر مستلزم نفوذ زیرساخت‌های پول دیجیتال بانک مرکزی در مناطقی است که به‌دلیل کشش تقاضای پایین بازار توسط ارائه‌دهندگان خصوصی خدمات پرداخت، به حاشیه رانده شده‌اند.

۲. ایجاد ابزار جدید سیاست پولی

پول دیجیتال بانک مرکزی ممکن است بر اثربخشی سیاست پولی، بسته به ویژگی‌های تعبیه شده در طراحی آن، تأثیر بگذارد. اگر پول دیجیتال بانک مرکزی به‌طور گسترده در دسترس عموم باشد و یک نرخ سود مثبت به دارندگان آن پرداخت شود، از آنجایی که این تصمیم بانک مرکزی مستقیماً با آحاد اقتصادی تماس دارد، پیامدهای سیاست پولی را به‌دلیل اثرات جانشینی قوی‌تر و برجسته‌تر می‌کند. به‌طور خاص، معرفی پول دیجیتال بانک مرکزی می‌تواند تقاضا برای پایه پولی را تغییر دهد و کشش تقاضا برای پول را نسبت به نرخ سود افزایش دهد. علاوه بر این، با قرار دادن بخش گسترده‌تری از اقتصاد (خانوارها، کسب‌وکارهای مالی و غیرمالی) در معرض یک ابزار حساس به نرخ سود، مکانیسم انتقال سیاست پولی

می‌تواند تقویت شود. همچنین، اگر دارندگان سپرده‌های بانکی، پول دیجیتال بانک مرکزی را به‌عنوان جایگزین خوبی برای سپرده‌ها در نظر بگیرند، بانک‌ها اختیارات محدودتری برای تنظیم مستقل نرخ سود روی سپرده‌های خرده‌فروشی خواهند داشت و باید از تصمیمات بانک مرکزی برای تغییر نرخ پول دیجیتال بانک مرکزی پیروی کنند. بنابراین، تغییرات در نرخ سود سیاستی بانک مرکزی به‌طور مستقیم به سپرده‌گذاران بانکی منتقل شده و در نتیجه مکانیسم انتقال سیاست پولی تقویت می‌شود.

با اضافه شدن پول دیجیتال بانک مرکزی به مجموعه ابزارهای سیاست پولی بانک مرکزی و استفاده گسترده از پول دیجیتال بانک مرکزی، بانک مرکزی قادر به اعمال سیاست‌های نرخ سود اسمی منفی خواهد بود که به این معناست که دارندگان آن در واقع برای ذخیره‌سازی پول خود نزد بانک مرکزی به بانک مرکزی پول پرداخت می‌کنند و این امر موجب تشویق آنها به استفاده از پول و عدم نگهداری آن شده و به‌نوعی سیاست پولی انبساطی است.

۳. انعطاف‌پذیری نظام پرداخت

پول نقد تنها شکل پول بانک مرکزی است که در حال حاضر در دسترس عموم قرار دارد. اگرچه در کشورهای مختلف، تفاوت قابل توجهی در مورد حجم استفاده از پول نقد وجود دارد، در عین حال، استفاده از پول نقد به‌طور پیوسته در حال کاهش است. یکی از جذابیت‌های پول دیجیتال بانک مرکزی برای بانک‌های مرکزی خصوصاً در کشورهای توسعه‌یافته، کنترل تبعات و چالش‌های ناشی از کاهش استفاده از پول نقد است. با کاهش استفاده از پول نقد در مقایسه با سایر ابزارهای پرداخت، عمده پرداختها از طریق

سیستم مالی و بانکی که عمدتاً بنگاه‌های خصوصی هستند، انجام می‌شود. این مسئله موجب کاهش قدرت بخش حاکمیتی در نظام بانکی و پرداختی و افزایش قدرت بانک‌ها و مؤسسات خصوصی خواهد شد که در صورت نبود گزینه جایگزین دولتی، تبعاتی چون افزایش انحصار را به همراه خواهد داشت. هرچند که پول دیجیتال بانک مرکزی خردفروشی می‌تواند جایگزین مناسبی برای پول نقد باشد، اما حفظ، تقویت و نگهداری از تمامی بسترهای پرداخت موجود اعم از پول نقد و نظام پرداخت فعلی برای استفاده در شرایط بحرانی امری ضروری است.

از سوی دیگر ماهیت دیجیتال پول دیجیتال بانک مرکزی آن را قادر می‌سازد تا در پلتفرم‌های جدید تجارت الکترونیک نیز نقش‌آفرینی کند. به علاوه با توجه به امکان استفاده از پول دیجیتال بانک مرکزی در حالت آفلاین، می‌توان آن را تا حدی در بازه زمانی مشخص در هنگام قطع برق و اینترنت مورد استفاده قرار داد.

۴. بهبود پرداخت‌های فرامرزی

انجام تعاملات مالی فرامرزی همواره دارای هزینه‌های گزاف و پیچیدگی‌های فراوان بوده است. از اینرو انگیزه‌ای قوی برای کشورهای مختلف وجود دارد تا با استفاده از فناوری‌های جدید هماهنگی و اعتماد دو یا چندجانبه بیشتری ایجاد کرده و تعاملات خود را تسهیل کنند.

از طریق طراحی پول‌های دیجیتال بانک مرکزی داخلی حول مجموعه استانداردهای مشترک برای پشتیبانی از قابلیت همکاری یا از طریق توسعه زیرساخت‌های پرداخت مشترک می‌توان سازوکاری برای تسهیل تعاملات مالی فرامرزی ایجاد کرد. در سپتامبر ۲۰۲۱ بانک تسویه بین‌المللی گزارش داد که نمونه اولیه از پول دیجیتال چندگانه توسعه یافته توسط بانک تسویه بین‌المللی، اداره پولی هنگ‌کنگ، بانک تایلند، بانک مرکزی امارات و بانک خلق چین، پتانسیل کاهش زمان تراکنش برون‌مرزی را از ۳ تا ۵ روز به کمتر از ۱۰ ثانیه را دارد. به‌علاوه این پلتفرم هزینه‌های کلی مربوط به پرداخت‌های بین‌المللی را به نصف کاهش می‌دهد.

۵. حاکمیت پولی

با توجه به استفاده از ابزارهای پرداخت متفاوت و کمرنگ‌تر شدن استفاده از پول نقد، بسیاری از کشورها این ریسک که نظامات پولی‌شان به‌طور سیستماتیک به ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت دیگر اعم از خصوصی و یا دولتی وابسته باشند، توجه کرده‌اند. برخی از این کشورها انتشار پول دیجیتال بانک مرکزی را با هدف نقش‌آفرینی هرچه بیشتر پول حاکمیتی در مناسبات اقتصادی دنبال می‌کنند. به‌عبارت دیگر استفاده گسترده مردم از سایر ارزها و یا ابزارهای پرداخت، حاکمیت پولی و توانایی بانک‌های مرکزی برای حفاظت از ثبات مالی و ثبات قیمت را تهدید می‌کند. با معرفی پول دیجیتال بانک مرکزی، بانک‌های مرکزی با ارائه جایگزینی عمومی برای پول بانک‌های تجاری، رمزدارایی‌ها و ... که به‌راحتی قابل استفاده باشد، در پی حفظ و تحکیم حاکمیت پولی خود هستند.

مدیریت‌های استانی در آئینه اخبار

یک عکس، یک خبر

گستره بانک کشاورزی به وسعت ایران است و خانواده این بانک از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب، حامی مالی بخش کشاورزی و پشتیبان تامین امنیت غذایی کشور هستند. در بسته خبری پیش‌رو نگاهی داریم به اخبار استانی بانک کشاورزی در سراسر کشور.

آذربایجان شرقی

شعب بانک کشاورزی استان آذربایجان شرقی در هشت ماهه اول سال جاری بالغ بر ۳۴۵۰ میلیارد ریال تسهیلات برای طرح‌های زراعی اعم از کاشت و برداشت غلات و حبوبات پرداخت کردند. این میزان تسهیلات در قالب تسهیلات خرد و کلان و سرمایه در گردش و در راستای اشتغال‌زائی و افزایش تولید محصولات زراعی به ۵۳۶۱ نفر از کشاورزان استان پرداخت شد.

اردبیل

نشست خبری با خبرنگاران و نشریات محلی و خبرگزاری‌های استان اردبیل با مدیر شعب بانک کشاورزی استان اردبیل برگزار شد. در این نشست خبری که به مناسبت هفته بسیج و با حضور اصحاب رسانه و اهالی مطبوعات استان برگزار شد، عملکرد بانک کشاورزی استان در خصوص تسهیلات پرداختی در بخش‌های مختلف و بیمه توسط مدیر استان برای خبرنگاران تبیین شد.

اصفهان

شعب بانک کشاورزی در استان اصفهان موفق به افتتاح بیش از ۸۵۰۰ فقره حساب طرح احسان شدند. در پایان آذر ماه شعب این استان در راستای سپرده‌پذیری برای تامین منابع پرداخت تسهیلات قرض الحسنه طرح احسان، موفق به افتتاح بیش از ۸۵۰۰ فقره حساب طرح احسان شدند. با افتتاح حساب‌های موصوف، منابع استان اصفهان برای پرداخت تسهیلات طرح احسان به بیش از ۳ هزار و هفتصد میلیارد ریال افزایش یافت.

بوشهر

همزمان با آغاز مرحله اجرای طرح کشاورزی کاشت یک میلیارد درخت، کارکنان بانک کشاورزی استان بوشهر، صبح روز ۲۵ آذرماه به کاشت درخت در بخشی از محدوده عرصه منابع طبیعی شبانکاره اقدام کردند. طرح مردمی کاشت یک میلیارد درخت، با حضور سرپرست شعب بانک در استان بوشهر، کارکنان شعبه شبانکاره و تعدادی از همکاران بازنشسته و مسئولین و مقامات محلی بخش شبانکاره انجام شد. در این طرح ۹۰ نهال به مناسبت نودمین سالگرد تاسیس بانک کشاورزی، کاشته شد.

خراسان رضوی

المپیاد فرهنگی ورزشی ایثارگران شبکه بانکی کشور در مشهد برگزار شد. این دوره از المپیاد فرهنگی ورزشی ایثارگران شبکه بانکی کشور در آبان ماه ۱۴۰۲ در مشهد مقدس آغاز و در اول آذرماه سال جاری به پایان رسید. این دوره از المپیاد که در مجاورت بارگاه ملکوتی حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) برگزار شد، با حضور یازده تیم بانکی همراه بود و هر بانک در سیزده رشته

مختلف انفرادی و تیمی شرکت کرد. بر اساس این گزارش، مسابقات مذکور در حوزه فرهنگی شامل مسابقات قرآنی، احکام، ترتیل، حفظ، قرائت، مفاهیم و در حوزه ورزش در قالب مسابقات فوتسال، والیبال، تیراندازی، تنیس روی میز و شنا بین جانبازان قطع عضو، معلولان و ایثارگران شبکه بانکی برگزار شد. در مراسم اختتامیه این مسابقات، علیرضا طاهری بروجنی قائم مقام بانک کشاورزی به همراه لطیف چولکی رئیس امور ایثارگران و حسین نفتی مدیر ستادی استان، حضور داشتند و با سخنرانی طاهری بروجنی همراه بود. گفتنی است در دسته انفرادی افشار کارمند بانک کشاورزی در رشته تنیس روی میز مقام سوم را کسب کرد؛ همچنین اهدای جوایز با حضور علیرضا طاهری بروجنی و حسین نفتی همراه بود.

ناصر سیف الهی عضو هیات مدیره بانک کشاورزی با حضور در منزل دوتن از شهدای گرانقدر استان خراسان رضوی شهید ناصرپور و شهید مرتضوی با خانواده های آنان دیدار کرد. در این دیدارها، علاوه بر ناصر سیف الهی عضو هیات مدیره بانک، علیرضا طاهری بروجنی قائم مقام مدیرعامل بانک کشاورزی به همراه لطیف چولکی مشاور مدیرعامل در امور ایثارگران و حسین نفتی مدیرشعب بانک کشاورزی در استان خراسان رضوی، نیز حضور داشتند.

سمنان

چهارمین نمایشگاه تخصصی صنایع و ماشین آلات کشاورزی استان سمنان سوم دی ماه آغاز به کار کرد. هاشمی، استاندار سمنان در مراسم افتتاحیه و در جریان بازدید از غرفه بانک کشاورزی از عملکرد بانک کشاورزی در استان تقدیر و تشکر کرد و خواستار استمرار تعامل و همدلی بانک در استان شد.

سیستان و بلوچستان

در راستای مسؤلیت‌های اجتماعی، محمد مبصری مقدم، مدیر شعب بانک کشاورزی استان، ضمن بازدید از مدرسه مهر بانک کشاورزی، تعداد ۲۷۰ کیف کوله پشتی، به دانش آموزان این مدرسه اهدا کرد. مبصری، صبح روز بیستم آذر ماه ۱۴۰۲، ضمن حضور در مدرسه مهر بانک کشاورزی واقع در روستای گورد در شهرستان سرباز و دیدار و گفتگو با مدیران، آموزگاران و دانش آموزان، این تعداد کیف کوله

پشتی، به دانش‌آموزان این مدرسه اهدا کرد. این مدرسه هفت کلاس، شهرپور ماه سال گذشته، توسط بانک کشاورزی، احداث و به بهره‌برداری رسیده است و هم‌اکنون بیش از ۲۷۰ دانش‌آموز، در دو شیفت، در این مدرسه مشغول به تحصیل هستند. گفتنی است؛ بانک کشاورزی تاکنون، سه مدرسه با نام مهر بانک کشاورزی در بخش‌های مختلف استان سیستان و بلوچستان احداث و تقدیم به دانش‌آموزان مناطق محروم استان کرده است.

فارس

هجدهمین نمایشگاه تخصصی گل و گیاه، گیاهان دارویی، نهال، باغبانی، گلخانه، نهاده، سامانه‌های نوین آبیاری شیراز در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی استان فارس آغاز به کار کرد. این نمایشگاه تخصصی کشاورزی با حضور ۱۷۰ شرکت مرتبط از روز ۱۳ آذرماه لغایت روز ۱۷ آذر ماه برپا بود. آیین گشایش این نمایشگاه با حضور مقامات کشوری و استانی و کارشناسان بانک کشاورزی در سالن حافظ این نمایشگاه برگزار شد.

کردستان

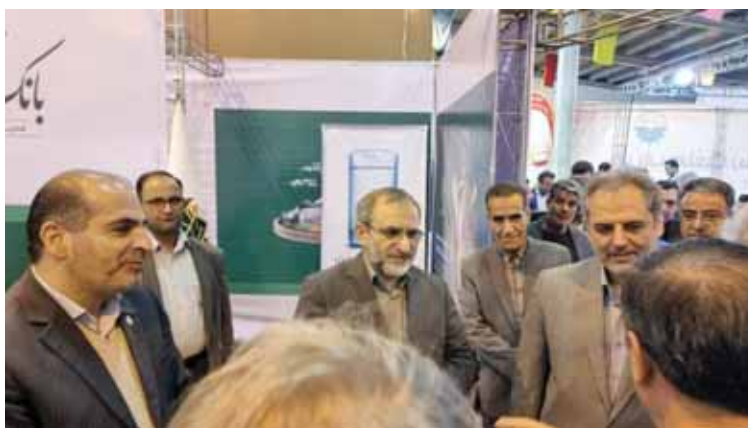

اسماعیل حیدری مدیر شعب بانک کشاورزی با کسب اکثریت آراء به عنوان دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان برگزیده شد. در هفتمین جلسه کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان که با حضور مدیر کل هماهنگی امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری کردستان و مدیران عضو کمیسیون برگزار گردید موضوع انتخاب دبیر جدید کمیسیون مطرح و با رای‌گیری اعضای حاضر در جلسه، اسماعیل حیدری مدیر شعب بانک کشاورزی استان به عنوان دبیر جدید کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان انتخاب شد.

مرکزی

شانزدهمین نمایشگاه تخصصی نهاده‌ها، ماشین‌آلات، ادوات، تجهیزات آبیاری و گلخانه‌ای و صنایع تبدیلی کشاورزی در استان مرکزی برگزار شد. آیین افتتاح این نمایشگاه و همچنین نمایشگاه تخصصی دام، طیور، آبزیان، داروهای دامپزشکی و صنایع وابسته با حضور قائم‌مقام و معاون برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری وزارت جهاد کشاورزی، استاندار مرکزی و مدیر شعب بانک کشاورزی استان در روز ۱۴ آذرماه در

محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی استان مرکزی برگزار شد. قائم‌مقام و معاون برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری وزارت جهاد کشاورزی، استاندار مرکزی و هیأت همراه، از غرفه بانک کشاورزی در این نمایشگاه بازدید کردند.

هرمزگان

تفاهم‌نامه سه‌جانبه انتقال ۳ هزار میلیارد ریال منابع از بخش صنایع استان به بانک کشاورزی با حضور استاندار هرمزگان امضاء شد. این تفاهم‌نامه بین استانداری، بانک کشاورزی و جهاد کشاورزی استان هرمزگان امضاء شد. براساس این تفاهم‌نامه که با حمایت و اعتماد استاندار هرمزگان به بانک کشاورزی منعقد شد، ۳ هزار میلیارد ریال در راستای مسئولیت‌های اجتماعی بخش صنایع استان به منابع بانک کشاورزی هرمزگان تزریق می‌شود و بر اساس آن، این بانک سه برابر مبلغ سپرده‌گذاری شده تسهیلات کم‌بهره به کشاورزان استان پرداخت می‌کند.

اشاره

بانک کشاورزی ۹۰ سال تاریخ و ۹ دهه نشیب و فراز، ۹ دهه توفیق و البته گذر از گردنه‌های سخت را پشت سر گذاشته است. در این عمر بلند هزاران نفر همراه و همپای بانک بودند که این روزهای سخت و شیرین ساخته شد. در صفحات تقویم تاریخ بانک کشاورزی به بیان رویدادهایی می‌پردازیم که بر بانک گذشت.

تقویم تاریخ بانک کشاورزی - دفتر دهم

تغییرات اساسنامه‌ای در سال ۱۳۴۲

پس از تصویب اولین قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۳۹ مجلسین و به لحاظ عدم امکان اجرای آن، تصویب‌نامه‌های قانونی در تاریخ ۱۹/۱۰/۱۳۴۰ به عنوان قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی به تصویب هیأت وزیران رسید. در تصویب‌نامه مورد بحث در چهار مورد جداگانه تکالیفی بر عهده بانک کشاورزی ایران محول شد.

تکالیف محول شده به بانک

- **ماده ۱۱:** قیمت ارزیابی شده املاک طبق ماده ۱۰ به اقساط ده ساله از طرف دولت به وسیله بانک کشاورزی پرداخت خواهد شد
- **ماده ۱۵:** وزارت کشاورزی موظف است املاک انتقالی را بلافاصله به کسانی که مشمول دریافت زمین هستند به بهای خریداری شده به اضافه حداکثر تا میزان ده درصد واگذار و بهای آن را در ظرف مدت پانزده سال به اقساط متساوی سالیانه به وسیله بانک کشاورزی دریافت نماید.
- **ماده ۲۷:** کلیه قبوض و اقساط مورد فروش به طور امانت به بانک کشاورزی ایران تحویل خواهد شد و بانک مزبور به وکالت از طرف وزارت کشاورزی مکلف است اقساط بدهی کشاورزان را بابت بهای زمین وصول و از محل مزبور و در صورت عدم تکافو با استفاده از کمک دولت که مقدار آن همه ساله در بودجه کل کشور منظور خواهد شد، مطالبات مالکین را بابت قیمت دهات طبق مقررات این قانون بپردازد.
- **ماده ۳۶:** درباره معاملات گذشته و آینده بانک کشاورزی ایران و همچنین حدود وظایفی که به موجب این قانون بر عهده بانک مزبور واگذار شده و تعیین اعتبارات مربوط بر طبق آئین‌نامه مخصوصی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، عمل خواهد شد.

۱۵ مورد تغییرات اساسنامه‌ای

تکالیف فوق‌الذکر ایجاب می‌نمود تغییراتی اصولی و اساسی در بعضی از مواد اساسنامه بانک داده شود تا قادر باشد مسائلی را که با اجرای مقررات قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی از آن به بعد پیش خواهد آمد پاسخگو باشد و علاوه بر آن بتواند مقررات اعتباری خود را نیز به نفع طبقه جدید کشاورز صاحب نسق زراعی تغییر دهد و با برقراری تسهیلات لازم از لحاظ مدت وامها نوع وثائق تضمینات، بالا بردن درصد پرداخت وامها در تأمین هر چه بیشتر وسایل کاشت. داشت. برداشت و فروش محصولات کشاورزی نقشی مؤثر ایفا نماید. لذا اساسنامه جدید مشتمل بر ۴۶ ماده و ۱۰ تبصره برای بانک تدوین گردید و به تصویب رسید و از اول سال ۱۳۴۲ مقررات آن به مورد اجرا گذاشته شده است. وجوه افتراق بین اساسنامه اخیرالذکر با اساسنامه ای که در تاریخ ۱۳۴۴ به تصویب کمیسیونهای مشترک مجلسین رسید و مدت نزدیک به ۸ سال مورد استناد و عمل بانک قرار داشته به شرح زیر می‌باشد:

۱. به موجب ماده ۱ این اساسنامه نام بانک کشاورزی ایران به بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی ایران تغییر یافته است.

۲. به موجب ماده ۲ این اساسنامه بانک تابع تصویبنامه‌ها و آئین‌نامه‌های عمومی مربوط به دولت و بنگاه‌هایی که با سرمایه دولت تشکیل شده و یا می‌شوند، نبوده و منحصرأتابع مقررات موضوعه در اساسنامه خود می‌باشد.

۳. به موجب ماده ۳ این اساسنامه هدف اصلی بانک کمک به توسعه عملیات عمرانی و کشاورزی در مناطق روستایی قید شده و بدین ترتیب ملزم گردیده مقررات اعتباری خود را به نفع طبقه کشاورز و مؤسسات و اشخاصی که به امور کشاورزی اشتغال دارند تغییر جهت دهد و بالا بردن سطح زندگی کشاورزان و تأمین مسکن سالم و مناسب جهت آنان را جزو هدفهای اصلی خود قرار دهد.

۴. به موجب ماده ۵ این اساسنامه سرمایه بانک ده میلیارد ریال منقسم به یکصد هزار سهم یکصد هزار ریالی تعیین گردیده که کلیه سهام از طرف دولت تعهد شده و معادل نصف آن پرداخت گردیده است.

۵. به موجب ماده ۸ این اساسنامه مقرر شده است که از سود ویژه بانک هر سال ۱۵ درصد به حساب اندوخته قانونی و ۸۵ درصد به حساب اندوخته مطالبات مشکوک‌الوصول منظور گردد و هر زمان میزان هشتاد و پنج درصد مورد بحث از پنج درصد کل سرمایه پرداخت شده تجاوز نماید، مازاد بنا به پیشنهاد هیأت عامل و تصویب مجمع عمومی به حساب سرمایه پرداخت نشده و با افزایش سرمایه منظور شود و حال آنکه در ماده ۶ اساسنامه قبلی پیش‌بینی شده بود که هر سال ۵۰ درصد از سود ویژه بانک برای اندوخته احتیاطی کنار گذاشته می‌شود تا وقتی که این اندوخته با سرمایه بانک معادل گردد.

۶. به موجب بند (الف) ماده ۹ این اساسنامه بانک مکلف شده نسبت به تأسیس سازمان مرکزی شرکتهای تعاونی روستایی و مشارکت در آن تا حدود یک میلیارد ریال اقدام نماید و سهام آن را به تدریج به اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی به فروش برساند در صورتی که در اساسنامه مصوب سابق چنین تکلیفی برای بانک پیش بینی نشده بود.

۷. به موجب بند (ج) ماده ۹ این اساسنامه، یکی از انواع عملیات مجاز بانک، دادن اعتبار برای تهیه مواد اولیه مورد احتیاج کارخانجات متعلق به اتحادیه‌ها و یا شرکتهای تعاونی روستایی و همچنین شرکت سهامی کارخانجات ایران قلمداد گردیده در صورتی که سابقاً این گونه اعتبارات چون مربوط به صنایع بوده، از طریق سایر بانکهای تجاری یا صنعتی تأمین می‌شده است.

۸. به موجب بند (و) ماده ۹ این اساسنامه به بانک اجازه داده شده است تا میزان پنج برابر سرمایه پرداختی اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی روستایی و یا سازمان مرکزی شرکتهای تعاونی روستایی بدون اخذ وثیقه اعتبار برای امور جاری کشاورزی و عمرانی به مدت یک تا پنج سال اعطا کند.

۹. در بعضی دیگر از بندهای ماده ۹ این اساسنامه معاملاتی از جمله موارد ذیل برای بانک مجاز شناخته شده است:
دریافت اعتبار از مؤسسات و بانکهای داخلی و یا خارجی
نزول اوراق تجارتي
باز کردن حساب پس‌انداز برای اشخاص حقیقی و حقوقی
دادن وام در برابر رهن اموال غیر منقول و ضمانتنامه‌های بانکی
صدور ضمانتنامه‌های کوتاه مدت و بلندمدت ریالی و ارزی در برابر بانکها و مؤسسات داخلی و خارجی
باز کردن حساب جاری نزد بانکهای داخلی و خارجی
گشایش اعتبار اسنادی و انجام معاملات ارزی مجاز با رعایت مقررات شورای پول و اعتبار

۱۰. به موجب ماده ۱۱ اساسنامه نماینده تام‌الاختیار دائمی صاحبان سهام دولت در مجامع عمومی بانک وزیر کشاورزی و دو نفر دیگر از وزراء با تصویب هیأت وزیران تعیین گردیده؛ در صورتی که در ماده ۸ اساسنامه قبلی، نمایندگی دولت به عهده وزیر دارایی و دو نفر اشخاص صلاحیتدار دیگر با تصویب هیأت وزیران بوده است.

۱۱. به موجب ماده ۲۰ این اساسنامه شورای عالی بانک تشکیل می‌شده از شش نفر که پنج نفر آنها را مجمع عمومی از بین اشخاص صلاحیتدار برای مدت سه سال انتخاب می‌نموده و یک نفر دیگر از طرف سازمان برنامه تعیین و به بانک معرفی می‌شده و حال آنکه در ماده ۱۲ اساسنامه قبلی اعضای شورایی مرکب از پنج نفر اشخاص صلاحیتدار و با سابقه به امور بانکی و کشاورزی بوده که به پیشنهاد وزیر دارایی و تصویب هیأت وزیران برای مدت سه سال انتخاب می‌شده‌اند.

۱۲. به موجب ماده ۲۵ و ۲۶ این اساسنامه هیأت عامل بانک متشکل از یک رئیس و دو عضو بوده که برای مدت سه سال منصوب می شده‌اند. انتصاب رئیس هیأت عامل که به نام رئیس کل بانک نامیده می شده با پیشنهاد وزیر کشاورزی و تصویب هیأت وزیران و صدور فرمان صورت می گرفته و دو نفر عضو هیأت عامل به پیشنهاد رئیس کل بانک و موافقت وزیر کشاورزی منصوب می شده‌اند؛ در صورتی که به استناد ماده ۸ اساسنامه، سابق بانک به وسیله هیأت مدیره‌ای مرکب از سه نفر اداره می شده و انتصاب آنها نیز طبق ماده ۱۹ اساسنامه با پیشنهاد وزیر دارایی و تصویب هیأت وزیران صورت می گرفته است.

۱۳. به موجب ماده ۳۳ این اساسنامه، برای هر دوره عمل مالی دو نفر که به امور حسابداری آشنایی کامل داشته باشند به پیشنهاد وزیر کشاورزی و انتخاب مجمع عمومی به عنوان بازرس منصوب و حکم انتصاب آنها از طرف وزیر کشاورزی امضاء می شده و حال آنکه براساس ماده ۲۵ اساسنامه سابق فقط یک نفر که آشنایی کافی به امور حسابداری و بانکداری داشته باشد به عنوان بازرس برای مدت یک سال از طرف مجمع عمومی انتخاب می شده است.

۱۴. به موجب ماده ۴۲ این اساسنامه اسناد ذمه‌ای که از طرف گیرندگان وام به شعب و نمایندگی‌های بانک داده شده و همچنین اسناد ذمه‌ای مربوط به صندوق‌های روستایی و شرکت‌های تعاونی و اتحادیه‌های تعاونی روستایی تا میزان پنجاه هزار ریال در حکم اسناد رسمی لازم‌الاجرا بوده و حال آنکه در اساسنامه قبلی چنین مجوزی به بانک داده نشده و این موضوع برای اولین بار در اساسنامه جدید قید و تصریح گردیده است.

۱۵. به موجب ماده ۴۴ این اساسنامه مقرر گردیده که سازمان شرکت‌های تعاونی روستایی و همچنین شرکت سهامی کارخانجات ایران و کلیه دستگاه‌های مستقل وابسته به وزارت کشاورزی عملیات بانکی خود را به وسیله بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی ایران انجام دهند؛ در صورتی که در اساسنامه مصوب قبلی چنین امتیازی برای بانک پیش‌بینی نشده بود و حساب‌های شرکت سهامی کارخانجات ایران و سایر دستگاه‌های وابسته به وزارت کشاورزی در نزدیکترین شعب بانک‌های مختلف تمرکز یافته بود.

شیوه تدوین مقالات

رتبه‌های قابل توجه در تولید مقالات علمی کشور به بحث روز تبدیل شده است و براساس شاخص تعداد مقالات و تعداد موارد استناد به آنها موفقیت‌های چشمگیری را به تولیدکنندگان این مقالات نسبت می‌دهند؛ اما باید توجه داشته باشیم که تولید دانش، تنها به تعداد و حجم مقالاتی که ارائه می‌شود بستگی ندارد؛ بلکه غنای محتوا، تازگی و شیوه‌ارایه صحیح و بسیاری از عوامل دیگر در این میان تعیین کننده‌اند.

بانک تخصصی کشاورزی نیز باید قدم در این راه بگذارد تا از این قافله علم عقب نیفتد و همکاران ارجمند با بهره‌گیری از تخصص و توانمندی‌های خود با انجام پژوهش و ارائه مقالات پرمحتوا که محصول آن اعتلای دانش و در نتیجه بهبود کیفیت و کمی زندگی خواهد بود؛ ما را در چاپ و انتشار مطالب پرمحتوا یاری رسانند. از این‌رو، بر آن شدیم تا بعضی اصول و قواعد اولیه را برای تهیه و تدوین مقالات به اطلاع همکاران گرامی برسانیم و تقاضا کنیم پیش از ارسال مطلب موارد زیر را به دقت رعایت کنند.

۱- مقالات ارسال شده نباید قبلاً در هیچ نشریه دیگری چاپ شده باشد.
۲- حجم مقاله از حدود هزار و ۵۰۰ کلمه تجاوز نکند. مقالات طولانی حتماً به همراه خلاصه (با حداکثر هزار و ۵۰۰ کلمه) ارسال شود.

۳- متن اصلی مقالات ترجمه شده به همراه ترجمه آن ارسال شود.

۴- پیام‌مهر در ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.

۵- چارچوب مقاله نظام‌مند و شامل تمام بخش‌های مقدمه، شرح موضوع، بحث، نتیجه‌گیری و منابع باشد.

۶- عنوان مقاله کوتاه و معرف محتوای آن باشد.

۷- عنوان جداول، تصاویر و نمودارها گویا و روشن باشد.

۸- نام، نام‌خانوادگی، تحصیلات یا تخصص مرتبط با موضوع مقاله، سمت و محل خدمت و شماره تلفن خود را در زیر عنوان مقاله ذکر کنید.

۹- میان بخش‌های مختلف مقاله هماهنگی و ارتباط منطقی وجود داشته باشد و انسجام و توالی مطالب حفظ شود.

۱۰- فهرست منابع و مراجع با توجه به موارد زیر آورده شود.

۱۰-۱- ترتیب ارجاع کتاب

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (نام مترجم یا مصحح)، عنوان اثر، نام ناشر، محل انتشار، سال انتشار و شماره صفحه

۱۰-۲- ترتیب ارجاع نشریه یا مجله

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان مقاله، نام مجله (نشریه)، سال، دوره، شماره و صفحه

۱۰-۳- ارجاع اینترنت

در صورت استفاده از وبسایت‌های اینترنتی ذکر نشانی دقیق صفحه ضروری است و به‌طور جدی از آرایه‌واژه اینترنت به‌عنوان ماخذ خودداری کنید.

۱۱- وقتی واژه‌های فنی، اصطلاحات یا عناوین خاصی برای اولین بار در متن به‌کار می‌رود شماره‌ای (توک) در بالای کلمه مورد نظر قرار گیرد و سپس در قسمت زیرنویس معنی آن اصطلاح یا طرز نوشتن آن کلمه به انگلیسی یا زبان دیگر آورده شود.

توجه: فقط واژه‌هایی که قبلاً به‌کار برده نشده، معادل خارجی آنها در انتهای مقاله بیاید.

۱۲- نقل قول‌ها داخل گیومه باشد.

۱۳- مقالات تنها از طریق ایمیل ماهنامه پیام‌مهر به آدرس payamemehr@agri-bank.com ارسال شود و از ارسال مقالات به‌صورت کتبی و فاقد فایل word خودداری کنید.

۱۴- مقالاتی که به‌طور خلاصه در ماهنامه چاپ می‌شود را می‌توانید به‌طور کامل در وبسایت اصلی بانک بخش پیام‌مهر بخوانید.

۱۰۰۰ جایزه ۲۵۰ میلیون تومانی قرعه‌کشی بزرگ

حساب‌های قرض الحسنه پس انداز باتک کشاورزی

۱۰۰۰ جایزه ۸۰۰ میلیون ریالی کمک هزینه خرید خودرو داخلی

۱۰۰۰ جایزه ۲۰۰ میلیون ریالی کمک هزینه خرید لوازم خانگی

۵۰۰ جایزه ۱۵۰ میلیون ریالی کمک هزینه سفرهای زیارتی

و میلیاردها ریال جوایز نقدی دیگر

اداره کل روابط عمومی
مرکز ارتباط سبز: ۰۲۱-۸۱۳۰۱
keshavarzibank
www.bki.ir

